

Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven

1 januari 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Wie komt in aanmerking voor een uitkering?	4
1. Slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven	4
1.1 Opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf	4
1.1.1 Opzet.....	5
1.1.2 Aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf.....	5
1.2 Ernstig fysiek of psychisch letsel	6
1.2.1 Medische informatie.....	6
1.2.2 Letsellijst	7
1.2.3 Vooronderstellen van ernstig letsel	7
1.2.4 Onderzoek medisch adviseur	8
1.3 Psychisch letsel door getuige zijn	8
1.3.1 Algemeen.....	8
1.3.2 Stelselmatig waarnemen van huiselijk geweld	8
1.3.3 Burgerhulpverleners.....	9
1.4 Misdrijf op of na 1 januari 1973	9
2. Nabestaanden van slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven	9
2.1 Nabestaanden in de zin van de Wet.....	9
2.2 Aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf.....	9
2.3 Misdrijf voor 1 januari 2012.....	9
3. Nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld delicten	10
3.1 Nabestaanden in de zin van de Wet.....	10
3.2 Relevante wetsartikelen	10
3.3 Schuld.....	10
3.4 Aannemelijkheid van schuld.....	11
3.5 Beoordeling 'schuld'	11
3.6 Objectieve informatie.....	11
3.7 Uitspraken rechter en beslissingen Openbaar Ministerie	11
3.8 Schadevergoeding voor affectieschade door de verzekeraar.....	11
3.9 Misdrijf op of na 1 januari 1973	12
4. Naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel	12
4.1 Aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf.....	12
4.2 Naasten in de zin van de Wet.....	12
4.3 Ernstig en blijvend letsel	12
4.3.1 De bedoeling van de wetgever	12
4.3.2 Medisch advies.....	13
4.3.3 Medische machtiging.....	13
4.4 Aanvraag eigenlijke slachtoffer.....	13
4.5 Misdrijf op of na 1 januari 2019	13
Overige wettelijke criteria	13

A. In Nederland	13
B. Indieningstermijn	13
Overschrijding indieningstermijn	13
C. Eigen aandeel	14
C.1 Algemeen.....	14
C.2 Eigen aandeel bij minderjarigen.....	15
C.3 Eigen aandeel bij waarnemers	15
C.4 Eigen aandeel bij nabestaanden	15
C.5 Eigen aandeel bij naasten	16
D. Schade op andere wijze vergoed	16
D.1 Schadevergoedingen waarmee het Schadefonds rekening houdt	16
D.2 Verrekenen en terugvorderen	16
D.3 Verhaal op de dader.....	17
D.4 Verhaal op de werkgever	17
De uitkering	18
E. Tegemoetkomend karakter	18
E.1 De uitkering aan het slachtoffer met letsel.....	18
E.2 De uitkering aan de nabestaande	19
E.3 De uitkering aan de naaste	21
E.4 De uitkering bij samenloop	21
E.5 Beperken schade.....	22
E.6 Toekomstige schade	22
E.7 Rechtsbijstandskosten.....	22
E.8 Wettelijke rente	22
E.9 Recht erfgenamen op uitkering.....	23
Overige procedures	23
F. Aanvullende aanvraag	23
F.1 Aanvullende aanvraag slachtoffer	23
F.2 Aanvullende aanvraag nabestaande.....	23
F.3 Vorm aanvullende aanvraag	23
F.4 Indieningstermijn aanvullende aanvraag	23
G. Bezwaar en beroep	23
H. Herziening	24
H.1 Indieningstermijn herzieningsverzoek	24
I. Internationale aanvragen	24
J. Klachtenregeling	24
K. Nationale ombudsman	24
Overig	25
L. Indienen aanvraag door een minderjarige	25
M. Betaling	25
M.1 Spaarrekening voor minderjarigen	25
M.2 Voorschot.....	25
N. Bewind	26
O. Curatele	26
P. Uitkering en belasting	26
Q. Uitkering en bijstand	27
R. Inzage en afgifte dossier	27
S. Overgangsbeleid	27
S.1 Overgangsbeleid All-in beleid	27
S.2 Overgangsbeleid wetswijziging 1 juli 2016	28
S.3 Overgangsbeleid wetswijziging 1 januari 2019	28

Inleiding

Wat doet het Schadefonds Geweldsmisdrijven?

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is een zelfstandig onderdeel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en verstrekt eenmalige uitkeringen aan mensen die door een geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen. Ook verstrekt het Schadefonds uitkeringen aan nabestaanden van slachtoffers die door een geweldsmisdrijf of dood door schulddelict zijn overleden en aan naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel als gevolg van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf.

Wat is het doel van de financiële tegemoetkoming?

De uitkering is een maatschappelijke uiting van solidariteit en een blijk van erkenning van het onrecht en leed dat een slachtoffer, nabestaande of naaste is overkomen, vanuit de overheid gegeven namens de samenleving. Deze uitkering wordt betaald uit belastinggeld en heeft niet tot doel alle schade te dekken. De tegemoetkoming is bedoeld om het geschade vertrouwen enigszins te herstellen en het slachtoffer, de nabestaande of de naaste (financieel) vooruit te helpen, zodat de blik weer op de toekomst kan worden gericht. De ontvanger is vrij in de besteding ervan. De tegemoetkoming bedraagt maximaal € 35.000.

Hoe wordt de hoogte van de tegemoetkoming voor slachtoffers bepaald?

Het Schadefonds gebruikt zes letselcategorieën, waaraan vaste (oplopende) bedragen zijn gekoppeld. Aan de hand van een letsellijst bepaalt het Schadefonds in welke letselcategorie het opgelopen letsel past. Het bijbehorende bedrag is dan de tegemoetkoming die het slachtoffer krijgt voor het overkomen leed (de immateriële schade) en de eventuele financiële schade die hierdoor is geleden, zoals kosten voor medische hulp en vermindering van inkomsten.

Hoe wordt de hoogte van de tegemoetkoming voor nabestaanden en naasten bepaald?

De uitkering voor een nabestaande of een naaste bestaat altijd uit een vast bedrag van € 5.000 voor het leed van de nabestaande of de naaste en de eventuele verdere financiële schade. Denk aan therapiekosten of vermindering van inkomsten. De uitkering voor de nabestaande kan worden aangevuld met een tegemoetkoming voor uitvaartkosten en voor schade door het wegvallen van het inkomen van de overledene. Om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te kunnen komen, moet deze schade worden aangetoond met bewijsstukken, zoals nota's, verzekeringsspecificaties, loonstroken of jaaropgaven.

Wet schadefonds geweldsmisdrijven en beleid

Om in aanmerking te komen voor een uitkering uit het Schadefonds moet aan alle vereisten worden voldaan die de Wet schadefonds geweldsmisdrijven stelt. Het Schadefonds heeft beleid opgesteld dat invulling geeft aan deze wettelijke vereisten. In deze beleidsbundel krijgt u informatie over de wijze waarop het Schadefonds aanvragen van slachtoffers, nabestaanden en naasten beoordeelt. Op basis hiervan kunt u nagaan of u in aanmerking komt voor een uitkering uit het Schadefonds.

Voor meer informatie over de Wet schadefonds geweldsmisdrijven en het indienen van een aanvraag kunt u ook terecht op onze website www.schadefonds.nl.

Wie komt in aanmerking voor een uitkering?

Op grond van artikel 3 lid 1 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven (hierna: de Wet) kan het Schadefonds een uitkering verstrekken aan:

- a) slachtoffers die door een in Nederland opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen, of
- b) slachtoffers die door een aan boord van een Nederlands (lucht)vaartuig opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen, of
- c) nabestaanden en naasten van een onder a of b bedoeld persoon, indien deze door het geweldsmisdrijf is overleden of ernstig en blijvend letsel heeft, als bedoeld in artikel 107, eerste lid, onder b, van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, of aan nabestaanden van een persoon die als gevolg van overtreding van artikel 6 van de Wegenverkeerswet 1994 of van artikel 307 van het Wetboek van Strafrecht is overleden, of
- d) anderen dan de onder c bedoelde personen, die de kosten van lijkbezorging hebben voldaan van een onder a of b bedoeld persoon, indien deze door het geweldsmisdrijf is overleden.

Het gaat dus om de volgende groepen:

1. slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven
2. nabestaanden van slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven
3. nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld in de zin van artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 of artikel 307 Wetboek van Strafrecht
4. naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel, als gevolg van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf

Om in aanmerking te kunnen komen voor een uitkering uit het Schadefonds moeten de hierboven genoemde groepen voldoen aan de verschillende vereisten die de Wet stelt. In hoofdstuk 1 tot en met 4 wordt per groep besproken hoe de aanvraag wordt beoordeeld. De overige wettelijke criteria worden toegelicht in hoofdstuk A tot en met D. Hoe het Schadefonds de hoogte van de uitkering bepaalt, is uiteengezet in hoofdstuk E. In hoofdstuk F tot en met K zijn de verschillende procedures bij het Schadefonds beschreven. In hoofdstuk L tot en met S staan enkele overige zaken.

1. Slachtoffers van opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijven

1.1 Opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf

Een aanvraag kan alleen worden ingediend voor een in Nederland opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, als gevolg waarvan een slachtoffer ernstig letsel heeft opgelopen (artikel 3 lid 1 van de Wet). Met een geweldsmisdrijf wordt hier bedoeld een in het Wetboek van Strafrecht strafbaar gesteld misdrijf (of een strafbare poging daartoe), waarbij tegen een persoon geweld is gebruikt of met geweld is bedreigd. Als een voorval niet als misdrijf strafbaar is gesteld in het Wetboek van Strafrecht, dan levert dit dus geen geweldsmisdrijf op in de zin van artikel 3 van de Wet.

Geweld kan bestaan uit lichamelijk en psychisch geweld. Mishandeling, openlijke geweldpleging, bedreiging met geweld, mensenhandel, belaging, verkrachting, diefstal met geweld en moord en doodslag zijn misdrijven die altijd worden aangemerkt als geweldsmisdrijf. Brandstichting wordt alleen als geweldsmisdrijf aangemerkt als met opzet brand is gesticht en hierbij levensgevaar of gevaar voor ernstig letsel van het slachtoffer is veroorzaakt.

Ook als een slachtoffer onder grote psychische druk wordt gezet kan sprake zijn van een geweldsmisdrijf. Het geweldsaspect kan bijvoorbeeld bestaan uit het door de dader creëren van een bepaalde situatie waarin het slachtoffer niet meer in staat is om zijn of haar wil te bepalen of waarin misbruik wordt gemaakt van bepaalde omstandigheden. Hierbij valt te denken aan zedenmisdrijven. Een aanzienlijk leeftijdsverschil, een gezagsverhouding of een afhankelijke positie ten opzichte van de dader zijn voorbeelden van omstandigheden die gelijk gesteld kunnen worden met geweld.

Geweld gepleegd tegen goederen (bijvoorbeeld vernieling), diefstal en uitschelden of vernederen (zonder daarbij geweld tegen personen te gebruiken of met geweld te dreigen) worden niet aangemerkt als geweldsmisdrijf.

1.1.1 Opzet

Het geweldsmisdrijf moet met opzet zijn gepleegd. 'Opzet' is een juridisch begrip uit het strafrecht en komt er kort gezegd op neer dat de dader willens en wetens handelde. Bij een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf moet de dader het slachtoffer dus willens en wetens letsel hebben toegebracht. Ook als sprake is van 'voorwaardelijk opzet' kan een aanvraag worden ingediend. Met voorwaardelijke opzet wordt bedoeld dat de dader bij zijn handelen bewust de aanmerkelijke kans aanvaardde, dat het slachtoffer daarbij letsel zou oplopen.

Het Schadefonds gaat ervan uit dat letsel als gevolg van een spel tussen kinderen, een verkeersongeluk of een normaal verlopen sportwedstrijd over het algemeen niet opzettelijk is toegebracht. Er wordt dan vaak gesproken van het toebrengen van letsel door 'schuld'. Slachtoffers kunnen voor dergelijke zaken geen aanvraag indienen.

Nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld in de zin van artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 of artikel 307 Wetboek van Strafrecht kunnen wel een aanvraag indienen. Meer informatie hierover is te vinden in hoofdstuk 3.

1.1.2 Aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf

Algemeen

Een geweldsmisdrijf hoeft niet bewezen te worden (zoals bij de strafrechter), maar moet aannemelijk worden gemaakt. Deze beoordeling bestaat uit de volgende elementen. In de eerste plaats is de feitelijke geweldshandeling van belang. Dit is de handeling waardoor het slachtoffer letsel opliep: bijvoorbeeld het uitdelen van een klap, het schieten met een vuurwapen of het steken met een mes. Daarnaast moet voor de aannemelijkheid ook de toedracht van het geweldsmisdrijf duidelijk zijn, de aanleiding ervan en de omstandigheden waaronder het plaatsvond.

Achterliggende gedachte

Het Schadefonds voert deze beoordeling uit, omdat de wetgever aan het Schadefonds Geweldsmisdrijven de taak heeft gegeven om vorm te geven aan de bijzondere verantwoordelijkheid van de maatschappij voor slachtoffers van geweld. De tegemoetkoming uit het Schadefonds is een uiting van solidariteit van de samenleving met het slachtoffer en een erkenning van zijn slachtofferschap. Dit is belangrijk, ook omdat de dader niet zelden onbekend blijft. Door middel van deze erkenning wordt gehoopt dat een bijdrage wordt geleverd aan het herstel van vertrouwen van het slachtoffer. Juist vanwege deze maatschappelijke solidariteit moet voldoende duidelijk zijn wat de toedracht van het geweldsmisdrijf is, wat de aanleiding ervoor was en onder welke omstandigheden het plaatsvond. Een uitkering is alleen op zijn plaats als maatschappelijke solidariteit passend is.

Het slachtoffer deed aangifte

Een eigen verklaring van een slachtoffer is – als dat het enige is – onvoldoende om de aannemelijkheid vast te stellen. Het doen van aangifte bij de politie is op zich geen vereiste voor het in behandeling nemen van de aanvraag door het Schadefonds. In de praktijk is een aangifte en het strafrechtelijk onderzoek dat erop volgt echter wel belangrijk voor de onderbouwing van een aanvraag. Ook om die reden is het belangrijk dat een slachtoffer zo spoedig mogelijk na het geweldsmisdrijf aangifte doet. Als geen sprake is van een aangifte, dan moet de aannemelijkheid op basis van zogenaamde objectieve informatie vastgesteld kunnen worden. Met objectief wordt bedoeld op informatie uit betrouwbare en onpartijdige bronnen.

Uitspraak van de strafrechter

Als de strafrechter uitspraak heeft gedaan in de strafzaak tegen de verdachte betreft het Schadefonds die uitspraak altijd in zijn beoordeling. Een veroordelend vonnis kan een objectieve aanwijzing zijn voor de onderbouwing van de aanvraag van het slachtoffer. De verdachte moet dan wel zijn veroordeeld voor een misdrijf dat is aan te merken als een opzettelijk tegen het slachtoffer gepleegd geweldsmisdrijf. Het kan daarbij gaan om een uitspraak in eerste aanleg, in hoger beroep of in cassatie.

Aanvullende informatie

Het kan dus zo zijn dat het Schadefonds aanvullende informatie nodig heeft. Dat is ook het geval als er wel aangifte is gedaan door het slachtoffer, maar hieruit onvoldoende duidelijk blijkt over wat er precies is gebeurd. Het kan zijn dat de verklaring van het slachtoffer vragen oproept of dat er om bepaalde redenen wordt getwijfeld aan zijn verklaring.

Ook wanneer deze elementen niet of onvoldoende blijken uit het politieonderzoek of uit een uitspraak van de strafrechter, wordt de aanvraag in beginsel afgewezen.

Toekenning van een tegemoetkoming is in zulke gevallen alleen mogelijk als er aanvullende informatie bestaat. Dit geldt

ook als de aangifte geen strafrechtelijk vervolg heeft gekregen (geseponeerd is). Aanvullende informatie kan bijvoorbeeld zijn het volledige proces-verbaal van het politieonderzoek (met de verklaringen van getuigen), een uitgewerkt vonnis, een verslag van een terechtzitting, of een uittreksel van de justitiële documentatie van het slachtoffer, de dader en/of andere betrokkenen.

Ook kan het Schadefonds (online beschikbare) open bronnen raadplegen. Het staat het slachtoffer vrij om ook zelf een aanvullende onderbouwing te geven van zijn aanvraag. Als deze onderbouwing onvoldoende is, dan kan de aannemelijkheid niet worden vastgesteld en dan zal de aanvraag worden afgewezen. Deze afwijzing betekent dan niet dat het Schadefonds het slachtoffer niet gelooft: de aanvraag wordt dan afgewezen omdat de opgave van het slachtoffer onvoldoende is onderbouwd met objectieve aanwijzingen.

De aanvraag wordt ook afgewezen als het slachtoffer aanvullende informatie waar hij wel over beschikt, achterhoudt of verzuimt te verstrekken. Een aanvraag kan bijvoorbeeld ook worden afgewezen, omdat het politieonderzoek nog loopt of nog geen uitsluitsel heeft opgeleverd. Soms komt er jaren na het voorval alsnog duidelijkheid; het slachtoffer kan dan opnieuw een aanvraag voor een tegemoetkoming bij het Schadefonds indienen.

Het slachtoffer deed geen aangifte

Als geen aangifte is gedaan, en er dus ook geen strafrechtelijk onderzoek plaatsvond, dan kan alleen in uitzonderlijke gevallen het geweldsmisdrijf op een andere manier worden onderbouwd. De enkele verklaring van het slachtoffer over wat er is gebeurd is niet voldoende. Objectieve aanwijzingen moeten de verklaring van het slachtoffer ondersteunen. Een objectieve aanwijzing is informatie afkomstig van een andere bron dan het slachtoffer. Het moet ook een objectieve bron zijn. In die gevallen bepaalt het Schadefonds op basis van deze aanvullende informatie of het geweldsmisdrijf aannemelijk is.

Medische informatie

Medische informatie kan helpen om te bepalen of letsel is toegebracht door geweld. Het feit dat iemand bepaald fysiek of psychisch letsel heeft echter geen uitsluitsel over wat er is gebeurd. Medische informatie is dus in beginsel niet bruikbaar om de toedracht van het geweldsmisdrijf aannemelijk te maken, de aanleiding ervan en de omstandigheden waaronder het plaatsvond. Medische informatie kan een verklaring van het slachtoffer over de aannemelijkheid doorgaans slechts in (zeer) beperkte mate ondersteunen. Daarom is het Schadefonds bij de beoordeling van de aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf terughoudend in het gebruik van medische informatie.

Zo nodig wordt in het individuele geval wel bekeken of de medische informatie zich leent ter onderbouwing van de aannemelijkheid van wat er is gebeurd. Medische informatie is uiteraard ook nodig om de ernst van het letsel vast te stellen.

1.2 Ernstig fysiek of psychisch letsel

Om voor een uitkering in aanmerking te komen, moet het geweldsmisdrijf ernstig fysiek of psychisch letsel hebben veroorzaakt (artikel 3 van de Wet). De ernst van het letsel wordt bepaald aan de hand van de aard en de gevolgen van het letsel. Het Schadefonds vindt letsel ernstig als het langdurige of blijvende ernstige medische gevolgen heeft.

Net zoals in het civiele recht neemt het Schadefonds het slachtoffer zoals hij ten tijde van het misdrijf was. Hierdoor kan het voorkomen dat er bij iemand die op het moment van het misdrijf fysiek of psychisch zwakker was, eerder sprake is van ernstig letsel dan wanneer hij op dat moment kerngezond was geweest.

1.2.1 Medische informatie

Het Schadefonds heeft medische informatie nodig om het letsel te kunnen beoordelen. Hiervoor gebruikt het alleen medische informatie van hulpverleners die een diagnose hebben gesteld. Het Schadefonds vindt het bovendien belangrijk dat deze diagnoses zijn gesteld door bevoegde en bekwame hulpverleners. Aan deze hulpverleners stelt het Schadefonds daarom de eis dat ze een BIG-registratie of NIP- dienstmerk hebben (dit zijn bijvoorbeeld GZ-psychologen of psychotherapeuten voor psychisch letsel, of (huis)artsen voor fysiek letsel). Door het stellen van deze eis vindt het Schadefonds dat de kwaliteit en betrouwbaarheid van de gestelde diagnoses het beste wordt gewaarborgd. Via www.bigregister.nl en www.psynip.nl is te achterhalen of een hulpverlener aan deze eis voldoet. Als een diagnose is gesteld door een hulpverlener, *die voor het stellen van deze diagnose geen BIG-registratie of NIP-dienstmerk heeft*, dan beoordeelt het Schadefonds het letsel in principe niet. Dit kan betekenen dat een aanvraag (gedeeltelijk) wordt afgewezen of dat bepaalde schade niet voor een uitkering in aanmerking komt.

1.2.2 Letsellijst

Het Schadefonds heeft een letsellijst ontwikkeld om het opgelopen letsel in een letselcategorie in te kunnen delen. Deze letsellijst is te raadplegen op www.schadefonds.nl. De lijst richtlijnen welk fysiek en psychisch letsel volgens het Schadefonds als voldoende ernstig kan worden aangemerkt in de zin van de Wet om een uitkering te rechtvaardigen.

De letsellijst maakt onderscheid tussen zes letselcategorieën, waaraan vaste uitkeringsbedragen zijn gekoppeld. Op basis van de ernst van het opgelopen letsel en de omstandigheden waaronder het geweldsmisdrijf is gepleegd, bepaalt het Schadefonds welke letselcategorie van toepassing is en welk uitkeringsbedrag hierbij hoort (zie hoofdstuk E).

1.2.3 Vooronderstellen van ernstig letsel

Bij verschillende geweldsmisdrijven kan het Schadefonds zonder beoordeling van medische informatie ernstig psychisch letsel vooronderstellen. Dit doet het dan op basis van de toedracht van het geweldsmisdrijf. Het gaat om geweldsmisdrijven, die op zichzelf zo ernstig zijn, dat ze vrijwel altijd een grote impact zullen hebben op het slachtoffer.

Bij de volgende geweldsmisdrijven kan het Schadefonds ernstig letsel vooronderstellen: woningovervallen, zedenmisdrijven, bedreigingen met messen of vuurwapens, stelselmatig huiselijk geweld, mensenhandel, belaging en brandstichting.

Hieronder is per geweldsmisdrijf beschreven wanneer ernstig letsel wordt voorondersteld. In deel 2A van de letsellijst is aangegeven welke letselcategorie hierbij past. De hoogte van de letselcategorie is afhankelijk van de ernst en de gevolgen van het geweldsmisdrijf. Is het daadwerkelijk opgelopen letsel ernstiger, dan wordt de daarbij passende letselcategorie aangehouden.

Woningovervallen

Het Schadefonds vooronderstelt ernstig letsel als sprake is van een overval in de eigen woning van het slachtoffer, waarbij de dader zich met geweld, misleiding of braak de toegang heeft verschaft tot die woning. Hierbij moet ook geweld zijn gebruikt tegen het slachtoffer (slaan, duwen, vastbinden of woordelijk bedreigen).

Zedenmisdrijven

Als een zedenmisdrijf ook een geweldsmisdrijf is (zie hoofdstuk 1.1), dan wordt ernstig psychisch letsel altijd voorondersteld.

Rechtstreekse bedreiging met mes of vuurwapen

Het Schadefonds vooronderstelt ernstig letsel als een slachtoffer rechtstreeks is bedreigd met een mes of vuurwapen. Een bedreiging met een mes of vuurwapen is rechtstreeks als de bedreiging op de persoon van het slachtoffer is gericht (het slachtoffer is zich op dat moment bewust van het wapen) op een voor het wapen redelijkerwijs bruikbare afstand. Daarbij moet het slachtoffer op het moment van de bedreiging in de veronderstelling verkeren dat het om een echt wapen gaat.

Als een bedreiging niet rechtstreeks is, of als is gedreigd met een ander soort wapen, wordt ernstig psychisch letsel niet voorondersteld. Toch kan dan dit wel een geweldsmisdrijf opleveren. In dat geval onderzoekt het Schadefonds of door de bedreiging ernstig letsel is opgelopen.

Stelselmatig huiselijk geweld

Als in de relationele sfeer frequent en langdurig fysiek geweld is gebruikt of met geweld is gedreigd, merkt het Schadefonds dit aan als stelselmatig huiselijk geweld. Bij stelselmatig huiselijk geweld wordt ernstig psychisch letsel altijd voorondersteld.

Als het huiselijk geweld niet stelselmatig is, wordt ernstig psychisch letsel niet voorondersteld. Toch kan dit wel een geweldsmisdrijf opleveren. In dat geval onderzoekt het Schadefonds of door het geweld ernstig letsel is opgelopen.

Mensenhandel

Als het slachtoffer in Nederland seksueel is uitgebuit of als een of meerdere organen in Nederland zijn verwijderd, vooronderstelt het Schadefonds ernstig letsel. Ook als in Nederland frequent en langdurig fysiek geweld is gebruikt of met geweld is gedreigd, vooronderstelt het Schadefonds ernstig letsel. In alle andere gevallen van mensenhandel onderzoekt het Schadefonds of in Nederland ernstig letsel is opgelopen.

Belaging

Als belaging gepaard gaat met frequent en langdurig fysiek geweld of bedreiging met geweld, dan vooronderstelt het Schadefonds ernstig letsel. In alle andere gevallen van belaging onderzoekt het Schadefonds of het slachtoffer ernstig letsel opliep.

Brandstichting

Het Schadefonds vooronderstelt ernstig letsel bij brandstichting, als door de brand direct levensgevaar of gevaar voor ernstig fysiek letsel is veroorzaakt voor het slachtoffer.

1.2.4 Onderzoek medisch adviseur

Het Schadefonds kan zijn medisch adviseur inschakelen om het letsel te beoordelen. Dit doet het bijvoorbeeld als het letsel complex of onduidelijk is. De medisch adviseur doet dan een (dossier)onderzoek naar de aard en ernst van het letsel. Als een hulpverlener een diagnose heeft gesteld, dan kan het zijn dat de medisch adviseur (extra) medische informatie wil opvragen bij deze hulpverlener. Dit doet de medisch adviseur alleen met toestemming van het slachtoffer. Als de medisch adviseur zijn onderzoek heeft afgerond, brengt hij aan het Schadefonds een advies uit. Het Schadefonds beoordeelt dan of het opgelopen letsel ernstig is - in de zin van de Wet - en welke letselcategorie hierbij past.

Ook als onduidelijkheid bestaat over het verband tussen het letsel en het geweldsmisdrijf of de aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf, kan het Schadefonds zijn medisch adviseur in bepaalde gevallen vragen een advies uit te brengen. Op basis van dit advies bepaalt het Schadefonds dan of een uitspraak kan worden gedaan over het betreffende onderwerp.

Als onduidelijkheid bestaat over het psychisch letsel van het slachtoffer, kan het Schadefonds een diagnostische instelling (Psychotrauma Diagnostisch Centrum (PDC) of een vergelijkbare instelling) vragen een diagnose te stellen. Dit gebeurt meestal op aangeven van de medisch adviseur naar aanleiding van verkregen informatie van de behandelend arts/therapeut. In zeer uitzonderlijke gevallen kan in de bezwaarprocedure worden besloten een diagnostisch centrum een diagnose te laten stellen, als een slachtoffer wel psychisch letsel opgeeft, maar er niet voor in behandeling is (geweest). De kosten van de diagnose en rapportage zijn dan voor rekening van het Schadefonds.

1.3 Psychisch letsel door getuige zijn

1.3.1 Algemeen

Het Schadefonds kent ook tegemoetkomingen toe voor psychisch letsel dat iemand oploopt door getuige te zijn van een geweldsmisdrijf of direct geconfronteerd te zijn met de gevolgen van een geweldsmisdrijf. Als iemand een geweldsmisdrijf heeft waargenomen of een slachtoffer onverwachts op de plaats delict heeft aangetroffen wordt zo'n 'waarnemer' aangemerkt als een slachtoffer in de zin van artikel 3 lid 1 van de Wet.

Om als waarnemer in aanmerking te kunnen komen voor een tegemoetkoming moet sprake zijn van ernstig psychisch letsel in de zin van de Wet als gevolg van het misdrijf. Hiervoor is een diagnose nodig, welke is gesteld door een behandelaar die voor het stellen van deze diagnose een BIG-registratie of NIP-dienstmerk heeft.

Het Schadefonds kent geen tegemoetkomingen toe voor psychisch letsel dat iemand oploopt door getuige te zijn van een dood door schuld delict of door direct geconfronteerd te zijn met de gevolgen van een dood door schuld delict. Een 'waarnemer' van het overlijden van een naaste door een schuld delict kan namelijk niet worden aangemerkt als een slachtoffer zoals bedoeld in artikel 3 van de Wet. In artikel 3 lid 1 sub c van de Wet is expliciet neergelegd dat een uitkering alleen mogelijk is voor de nabestaanden van deze schuld delicten.

1.3.2 Stelselmatig waarnemen van huiselijk geweld

Kinderen die huiselijk geweld stelselmatig waarnemen merkt het Schadefonds aan als slachtoffer in de zin van artikel 3 lid 1 van de Wet.

Bij kinderen tot 12 jaar, die huiselijk geweld stelselmatig waarnemen, vooronderstelt het Schadefonds ernstig psychisch letsel.

Bij kinderen van 12 tot 18 jaar, die huiselijk geweld stelselmatig waarnemen, moet de ernst van het psychisch letsel objectief worden vastgesteld. Het is hiervoor dus nodig dat het kind voor zijn klachten in behandeling is bij een therapeut met een BIG-registratie of NIP-dienstmerk, en dat deze therapeut een diagnose heeft gesteld. Op basis van deze diagnose bepaalt het Schadefonds of het kind ernstig psychisch letsel heeft opgelopen en of een uitkering kan worden verstrekt.

In alle andere gevallen dat iemand huiselijk geweld waarneemt gelden de regels in hoofdstuk 1.3.1.

1.3.3 Burgerhulpverleners

Het Schadefonds kent ook tegemoetkomingen toe voor psychisch letsel dat iemand oploopt door hulp te verlenen aan een voor hem of haar bekend of onbekend persoon, die slachtoffer is geworden van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, zonder zelf getuige te zijn geweest van dit misdrijf. Het moet dan gaan om een burgerhulpverlener, dus niet een professionele hulpverlener. De burgerhulpverlener wordt aangemerkt als een slachtoffer in de zin van artikel 3 lid 1 van de Wet.

Om als burgerhulpverlener in aanmerking te kunnen komen voor een tegemoetkoming, moet sprake zijn van ernstig psychisch letsel in de zin van de Wet als gevolg van het misdrijf. Hiervoor is een diagnose nodig, welke is gesteld door een behandelaar die voor het stellen van deze diagnose een BIG-registratie of NIP-dienstmerk heeft.

1.4 Misdrijf op of na 1 januari 1973

Een uitkering voor een misdrijf dat vóór 1 januari 1973 is gepleegd, is niet mogelijk. Dat staat in artikel 23 lid 2 van de Wet. Als een geweldsmisdrijf voor 1 januari 1973 is begonnen en na 1 januari 1973 is geëindigd, dan is het wel mogelijk een aanvraag in te dienen. Het Schadefonds beoordeelt dan of een uitkering kan worden toegekend voor de feiten die zijn gepleegd op of na 1 januari 1973.

2. Nabestaanden van slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven

Het Schadefonds kent sinds 1 januari 2012 ook tegemoetkomingen toe aan nabestaanden van slachtoffers die door een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf om het leven zijn gekomen.

2.1 Nabestaanden in de zin van de Wet

De volgende personen worden in artikel 3 lid 2 van de Wet aangemerkt als nabestaande:

- a) de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot en de geregistreerde partner van het slachtoffer;
- b) andere bloed- of aanverwanten van het slachtoffer, mits het slachtoffer reeds ten tijde van de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust geheel of ten dele in hun levensonderhoud voorzorg of daartoe krachtens rechterlijke uitspraak verplicht was;
- c) degenen die reeds vóór de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust, met het slachtoffer in gezinsverband samenwoonden en in wier levensonderhoud het slachtoffer geheel of voor een groot deel voorzorg, voor zover aannemelijk is dat een en ander zonder de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust zou zijn voortgezet;
- d) degene die met het slachtoffer in gezinsverband samenwoonde en in wiens levensonderhoud het slachtoffer bijdroeg door het voeren van een gemeenschappelijke huishouding;
- e) bloedverwanten van het slachtoffer in de eerste graad en in de tweede graad in de zijlijn (ouders, kinderen, (half)broers en (half)zussen).

2.2 Aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf

Als een slachtoffer om het leven is gekomen is er geen aangifte. Wel doet de politie doorgaans ambtshalve onderzoek naar wat er is gebeurd. Het Schadefonds gebruikt de informatie voortvloeiend uit dit politieonderzoek of andere objectieve informatie om vast te stellen of voldoende duidelijk is wat er is gebeurd. De beoordeling van de aannemelijkheid gebeurt verder zoals is weergegeven in hoofdstuk 1.1.2.

2.3 Misdrijf voor 1 januari 2012

Het Schadefonds heeft bepaald dat nabestaanden van slachtoffers van geweldsmisdrijven gepleegd vóór 1 januari 2012 – de datum van invoering van de mogelijkheid van een tegemoetkoming bij overlijden – in principe ook aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming uit het Schadefonds. Zij moeten hun aanvraag dan wel binnen tien jaar na het overlijden van het slachtoffer indienen. Daarnaast geldt een beperking: nabestaanden die vóór 1 januari 2012 als nabestaande een aanvraag indienden en daarop een onherroepelijke beslissing hebben gekregen, kunnen niet alsnog in aanmerking komen voor een uitkering.

3. Nabestaanden van slachtoffers van dood door schulddelicten

Het Schadefonds kent sinds 1 juli 2016 ook tegemoetkomingen toe aan nabestaanden van slachtoffers die als gevolg van overtreding van artikel 6 van de Wegenverkeerswet 1994 (hierna: WWV 1994) of artikel 307 van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) om het leven zijn gekomen. Als het slachtoffer door een overtreding van één van deze artikelen is overleden, wordt dit 'dood door schuld' genoemd.

3.1 Nabestaanden in de zin van de Wet

Dezelfde personen zoals staan vermeld in hoofdstuk 2.1 worden aangemerkt als nabestaanden.

3.2 Relevante wetsartikelen

Artikel 6 WWV 1994 (dood door schuld in het verkeer):

Het is een ieder die aan het verkeer deelneemt verboden zich zodanig te gedragen dat een aan zijn *schuld te wijten* verkeersongeval plaatsvindt waardoor een ander wordt gedood of waardoor een ander zwaar lichamelijk letsel wordt toegebracht of zodanig lichamelijk letsel dat daaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening van de normale bezigheden ontstaat.

Artikel 175 WWV 1994:

1. Overtreding van artikel 6 wordt gestraft met:
  - a) gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het een ongeval betreft waardoor een ander wordt gedood;
  - b) gevangenisstraf van ten hoogste een jaar en zes maanden of geldboete van de vierde categorie, indien het een ongeval betreft waardoor een ander lichamelijk letsel wordt toegebracht.
2. Indien de schuld bestaat in roekeloosheid, wordt overtreding van artikel 6 gestraft met:
  - a) gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien het een ongeval betreft waardoor een ander wordt gedood;
  - b) gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het een ongeval betreft waardoor een ander lichamelijk letsel wordt toegebracht.
3. Indien de schuldige verkeerde in de toestand, bedoeld in artikel 8, eerste, tweede, derde of vierde lid, dan wel na het feit niet heeft voldaan aan een bevel, gegeven krachtens artikel 163, tweede, zesde, achtste of negende lid, of indien het feit is veroorzaakt of mede is veroorzaakt doordat hij een krachtens deze wet vastgestelde maximumsnelheid in ernstige mate heeft overschreden, dan wel zeer dicht achter een ander voertuig is gaan rijden, geen voorrang heeft verleend of gevaarlijk heeft ingehaald kunnen de in het eerste en tweede lid bepaalde gevangenisstraffen met de helft worden verhoogd.

Artikel 307 Sr (dood door schuld in algemene zin):

1. Hij aan wiens schuld de dood van een ander te wijten is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.
2. Indien de schuld bestaat in roekeloosheid, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

3.3 Schuld

Met schuld wordt bedoeld een aanmerkelijke mate van verwijtbare onvoorzichtigheid. De Hoge Raad heeft ten aanzien van verkeersdelicten bepaald dat het voor de vaststelling van de mate van schuld aankomt op het geheel van gedragingen van de verdachte, de aard en ernst daarvan en de overige omstandigheden van het geval. Dat brengt mee dat niet in zijn algemeenheid valt aan te geven of bij verkeerszaken één verkeersovertreding voldoende is voor de bewezenverklaring van schuld. Daarvoor zijn immers verschillende factoren van belang, zoals de aard en de concrete ernst van de verkeersovertreding en de omstandigheden waaronder die overtreding is begaan. Daarbij gaat het om het gedrag van de verdachte.

3.4 Aannemelijkheid van schuld

Een uitkering uit het Schadefonds is in beginsel mogelijk indien het aannemelijk is dat sprake is van het overlijden van een slachtoffer als rechtstreeks gevolg van een overtreding van artikel 6 WVV 1994 of door een misdrijf zoals bedoeld in artikel 307 Sr, ongeacht de gradatie van schuld.

Bij elke gradatie van schuld die past binnen de delictomschrijving van artikel 6 WVV 1994 in verbinding met artikel 175 WVV of binnen de delictomschrijving van artikel 307 Sr is dus een uitkering mogelijk.

3.5 Beoordeling 'schuld'

Om te beoordelen of aannemelijk is dat sprake is van 'schuld' in de zin van artikel 6 WVV 1994 of artikel 307 Sr, doorloopt het Schadefonds de volgende stappen.

1. Toedracht vaststellen;
2. Causaliteit vaststellen;
3. Normatief kader vaststellen:
  - a) Voorzienbaarheid vaststellen;
  - b) Wederrechtelijkheid vaststellen;
  - c) Aanmerkelijkheid vaststellen;
4. Verwijtbaarheid wordt aangenomen, tenzij aannemelijk wordt gemaakt dat hier geen sprake van is.

3.6 Objectieve informatie

Het Schadefonds kan in verband met de veelal feitelijke complexiteit in beginsel alleen de aannemelijkheid beoordelen indien er een afgerond politieonderzoek is of als er een beslissing omtrent vervolging (bijvoorbeeld een sepotbeslissing of beslissing tot dagvaarden) is genomen. Op dat moment heeft een bevoegde instantie al gekeken naar de juistheid van de feiten. De beoordeling kan namelijk alleen plaatsvinden als het feitencomplex van het incident op basis van objectieve informatie helder is. Alleen op basis van een heldere toedracht kan worden beoordeeld of sprake was van een aanmerkelijk onvoorzichtige *gedraging*. Het Schadefonds heeft zelf niet de mogelijkheid en deskundigheid om zelfstandig onderzoek te doen. De beoordeling van het feitencomplex kan daarnaast zeer technisch zijn.

Als het politieonderzoek nog niet is afgerond of als er nog geen beslissing omtrent vervolging is genomen, beoordeelt het Schadefonds de aanvraag op basis van de objectieve informatie die wel (al) aanwezig is. Mogelijk is deze informatie niet voldoende om een beslissing te kunnen nemen, omdat de toedracht (nog) niet helder is.

Bij verkeersdelicten is de Verkeersongevallenanalyse (VOA) onderdeel van het politieonderzoek. Het Schadefonds beoordeelt de aanvraag ook op basis van deze analyse. Andere informatiebronnen die het Schadefonds zou kunnen gebruiken voor de beoordeling van de aannemelijkheid, zijn rapporten van de Inspectie SZW en de Inspectie voor de Gezondheidszorg, schadeaanvraagformulieren en deskundigenrapporten van bevoegde instanties zoals het NFI.

3.7 Uitspraken rechter en beslissingen Openbaar Ministerie

Het Schadefonds beoordeelt op basis van de objectieve informatie in beginsel zelfstandig of sprake is van een overtreding van artikel 6 WVV of artikel 307 Sr. Om tot een uitkering te komen hoeft in beginsel een verdachte niet te zijn veroordeeld. De uitspraak van de rechter en de beslissing van het Openbaar Ministerie (OM) spelen echter een belangrijke rol. Afhankelijk van de overwegingen en conclusies van het OM of de rechter volgt het Schadefonds de beslissing of de uitspraak. Wel heeft het Schadefonds een eigen beoordelingsruimte: wordt een verdachte vrijgesproken, dan kan het Schadefonds in sommige gevallen toch beslissen een tegemoetkoming toe te kennen aan de nabestaande(n).

3.8 Schadevergoeding voor affectieschade door de verzekeraar

Sinds 1 januari 2019 komen – door de invoering van een schadevergoeding voor affectieschade in het Burgerlijk Wetboek – onder andere nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld door een bestuurder van een motorrijtuig in het verkeer in aanmerking voor een vergoeding voor affectieschade van de verzekeraar van de dader. Iedere eigenaar van een auto, motor, scooter, bromfiets of snorfiets is namelijk wettelijk verplicht een aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (op basis van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen, hierna: WAM) af te sluiten.

De aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen van de dader keert in alle gevallen uit aan slachtoffers van verkeersongelukken (en hun nabestaanden). Als de dader geen verzekering heeft of als er geen aanwijsbare dader/schuldige is neemt het Waarborgfonds Motorverkeer (hierna: Waarborgfonds) de schade-uitkering over (onder dezelfde voorwaarden als de originele verzekeraar).

Nu nabestaanden van verkeersslachtoffers van een ongeval met een motorrijtuig dat plaatsvond op of na 1 januari 2019 altijd een verhaalsmogelijkheid hebben op de verzekering van de veroorzaker of het Waarborgfonds, speelt het Schadefonds in beginsel voor deze groep nabestaanden geen rol meer. Het Schadefonds raadt aan de schade te verhalen op de verzekeraar van de veroorzaker van het ongeval.

Broers en zussen van het overleden slachtoffer komen niet in aanmerking voor een schadevergoeding door de verzekeraar of het Waarborgfonds. Deze nabestaanden zijn nadrukkelijk niet opgenomen in de kring der gerechtigden. Zoals uit de opsomming in hoofdstuk 2.1 blijkt, kunnen broers en zussen bij het Schadefonds wel in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

3.9 Misdrijf op of na 1 januari 1973

Een uitkering voor nabestaanden van slachtoffers dood door schulddelicten is mogelijk als het misdrijf gepleegd is op of na 1 januari 1973. Daarbij geldt wel de indieningstermijn van 10 jaar.

4. Naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel

Het Schadefonds kent sinds 1 januari 2019 ook tegemoetkomingen toe aan naasten van slachtoffers die door een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf ernstig en blijvend letsel hebben opgelopen.

4.1 Aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf

De beoordeling van de aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf gebeurt zoals is weergegeven in hoofdstuk 1.1.2.

4.2 Naasten in de zin van de Wet

Dezelfde personen zoals staan vermeld in hoofdstuk 2.1 worden aangemerkt als naasten.

4.3 Ernstig en blijvend letsel

In artikel 3 van de Wet is opgenomen dat sprake moet zijn van *ernstig en blijvend letsel als bedoeld in artikel 107, eerste lid, onder b, van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek* (hierna: BW). In artikel 6:107 BW wordt geen verdere invulling gegeven aan het begrip ernstig en blijvend letsel. Het Schadefonds sluit voor de invulling van het begrip aan bij de bedoeling van de wetgever en op termijn bij de invulling door de rechtspraak.

4.3.1 De bedoeling van de wetgever

Voor een tegemoetkoming voor een naaste moet sprake zijn van uitzonderlijk ernstig letsel bij het slachtoffer. Er is in ieder geval sprake van ernstig en blijvend letsel indien dit leidt tot een blijvende functiestoornis van het lichaam van 70% of meer. De functiestoornis wordt bepaald aan de hand van de AMA-guides, een kwantificatiemodel voor invaliditeit van de American Medical Association. De functiestoornis van 70% is een indicatie. Het is aan de medisch adviseur om de individuele omstandigheden van het geval te beoordelen.

Ook kan sprake zijn van ernstig en blijvend letsel, als de lichamelijke component van het letsel minder ernstig is. Zo kan bijvoorbeeld hersenletsel dat leidt tot ernstige karakter- en gedragsveranderingen van het slachtoffer grote gevolgen hebben voor de naasten. Dit geldt ook voor letsel dat leidt tot het verlies of een ernstige verstoring van lichamelijk contact, zoals derdegraadsbrandwonden over grote delen van het lichaam of (mentaal) letsel dat ertoe leidt dat iemand onmogelijk nog voor zichzelf kan zorgen.

In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel is opgenomen dat het vereiste 'blijvend' betekent dat het vooruitzicht ontbreekt dat de letselgevolgen na verloop van tijd verminderen, althans in een mate dat het letsel niet meer als ernstig valt aan te merken. In geval van blijvend letsel is de ommezwaai in het leven van het slachtoffer en de naaste in de regel het meest evident. Het gaat er dan ook om dat een naaste gedurende lange tijd op indringende wijze met de ingrijpende gevolgen van het geweldsmisdrijf wordt geconfronteerd.

Voorbeelden van ernstig en blijvend lichamelijk letsel

- Functioneel verlies van beide ogen, met als gevolg algehele blindheid;
- Algeheel verlies van het vermogen tot spreken;
- Hoge dwarslaesie;
- Anatomisch verlies van beide armen;
- Ernstig traumatisch hersenletsel dat leidt tot ernstige karakter- en gedragsveranderingen van het slachtoffer.

Ook psychisch letsel kan ernstig en blijvend letsel zijn. Het letsel moet medisch objectiveerbaar zijn. Bij de beoordeling is de invloed van het ernstige en blijvende psychische letsel op het leven van het slachtoffer en de naaste van zwaarwegend belang.

4.3.2 Medisch advies

Het letsel wordt van het slachtoffer wordt beoordeeld door de medisch adviseur van het Schadefonds op basis van medische gegevens van het slachtoffer.

4.3.3 Medische machtiging

Het Schadefonds heeft voor de beoordeling van de aanvraag van de naaste medische informatie nodig over het letsel van het slachtoffer. Het Schadefonds kan de medische informatie alleen opvragen als het slachtoffer hiervoor een machtiging heeft gegeven. Ook als de aanvrager (de naaste) zelf medische informatie over het letsel van het slachtoffer overlegt, moet het slachtoffer het Schadefonds machtigen om deze informatie te verwerken.

4.4 Aanvraag eigenlijke slachtoffer

Het heeft de voorkeur dat het eigenlijke slachtoffer ook een aanvraag indient. Dan kan het letsel van het slachtoffer beter worden beoordeeld. Dit is echter geen vereiste.

4.5 Misdrijf op of na 1 januari 2019

De tegemoetkoming voor een naaste van een slachtoffer met ernstig en blijvend letsel is mogelijk als dit letsel is veroorzaakt door een misdrijf dat is gepleegd op of na 1 januari 2019.

Overige wettelijke criteria

A. In Nederland

Voor alle groepen geldt op grond van artikel 3 lid 1 van de Wet dat het misdrijf in Nederland of aan boord van een Nederlands (lucht)vaartuig buiten Nederland moet hebben plaatsgevonden. Onder Nederland worden ook verstaan de territoriale wateren van Nederland.

Voor opzettelijke geweldsmisdrijven op Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Sint Eustatius, Saba en Bonaire kan volgens de Wet geen uitkering worden verstrekt.

Mensenhandel heeft vaak grensoverschrijdende aspecten in zich. Om te bepalen of sprake is van mensenhandel kijkt het Schadefonds naar wat er in Nederland én in het buitenland is gebeurd. Voor de beoordeling van het letsel worden de handelingen in het buitenland echter niet meegenomen. Beoordeeld wordt of het slachtoffer van mensenhandel door de handelingen in Nederland ernstig letsel heeft opgelopen. Om een aanvraag te kunnen indienen is de nationaliteit of woonplaats van het slachtoffer niet van belang.

B. Indieningstermijn

Voor slachtoffers en naasten geldt dat een aanvraag moet worden ingediend binnen tien jaar na de dag waarop het geweldsmisdrijf is gepleegd. Voor een nabestaande begint deze termijn te lopen van de dag van het overlijden van het slachtoffer. Dit staat in artikel 7 van de Wet.

Overschrijding indieningstermijn

Een na afloop van de termijn ingediende aanvraag wordt toch behandeld, als de aanvraag zo spoedig is ingediend als redelijkerwijs kon worden verlangd. Dit staat in artikel 7 van de Wet.

Het slachtoffer moet altijd een reden opgeven als hij een aanvraag niet binnen tien jaar heeft ingediend. Het Schadefonds beoordeelt dan of de aanvraag toch in behandeling kan worden genomen. Geldige redenen voor een te laat ingediende aanvraag kunnen bijvoorbeeld zijn: ernstige psychische klachten, het niet op de hoogte zijn van het bestaan van het Schadefonds, het eerst willen afwachten van de strafzaak tegen de dader of een foutief gegeven advies van een juridisch deskundige. Ook als een gemachtigde of vertegenwoordiger een aanvraag namens een slachtoffer te laat heeft ingediend, kan het Schadefonds besluiten de aanvraag alsnog in behandeling te nemen.

Als een slachtoffer een aanvraag te laat indient, maar wel op de hoogte is van het bestaan van het Schadefonds (omdat de aanvrager al eerder een aanvraag voor een ander geweldsmisdrijf heeft ingediend), wordt de aanvraag niet in behandeling genomen. Uitzondering is mogelijk als kan worden onderbouwd dat het slachtoffer door lichamelijke of psychische klachten niet eerder in staat was de aanvraag in te dienen.

Daarbij wordt opgemerkt dat de kans bestaat dat de aanvraag niet goed is te beoordelen wanneer sprake is van een lange tijd tussen het misdrijf en het indienen van de aanvraag. Hoe langer geleden het misdrijf plaatsvond, hoe moeilijker het is om bepaalde stukken, zoals het proces-verbaal, te achterhalen. Dit kan leiden tot een afwijzing van de aanvraag.

C. Eigen aandeel

C.1 Algemeen

Een uitkering kan achterwege blijven of op een lager bedrag worden bepaald, als de toegebrachte schade mede een gevolg is van een omstandigheid die aan het slachtoffer is toe te rekenen. Dit staat in artikel 5 van de Wet en wordt het 'eigen aandeel' van het slachtoffer genoemd.

De gedachte achter deze bepaling is dat het Schadefonds is opgericht om mensen, die buiten hun schuld slachtoffer worden van geweld, een financiële tegemoetkoming te bieden in hun schade. Als het slachtoffer een eigen aandeel heeft in het geweld is deze tegemoetkoming in principe niet passend, omdat deze moet worden gezien als een uiting van solidariteit van de samenleving met het slachtoffer. De tegemoetkoming wordt namelijk gefinancierd uit gemeenschapsgeld.

Voor de beoordeling van het eigen aandeel gaat het Schadefonds na of het slachtoffer het geweldsmisdrijf had kunnen en moeten voorkomen. Hierbij kijkt het of het slachtoffer zichzelf onnodig in een situatie heeft gebracht waarin hij geweld kon en moest verwachten.

Als sprake is van een eigen aandeel, kan het Schadefonds een aanvraag volledig afwijzen of de uitkering op een lager bedrag vaststellen. Als het Schadefonds de uitkering op een lager bedrag vaststelt, kan het 25%, 50% of 75% toekennen van de uitkering die het slachtoffer had gekregen als hij geen eigen aandeel zou hebben gehad.

Hieronder is een aantal situaties van eigen aandeel beschreven. Daarbij is aangegeven hoe het Schadefonds deze situaties beoordeelt. Let wel op: dit zijn uitgangspunten. Of het Schadefonds een aanvraag volledig afwijst of de uitkering op een lager bedrag vaststelt, bepaalt het uiteindelijk aan de hand van de aard en de ernst van het verwijt dat het slachtoffer kan worden gemaakt, gezien in het licht van het geweld dat tegen hem is gebruikt. Hierbij wordt rekening gehouden met alle omstandigheden van het geval.

- Als het slachtoffer als eerste geweld heeft gebruikt, en de dader hierop een gelijkwaardige reactie heeft gegeven (dus geen disproportioneel geweld van de dader), dan wijst het Schadefonds een aanvraag volledig af. Als het geweld van de dader niet in verhouding staat tot wat het slachtoffer te verwijten valt en het slachtoffer zeer ernstig letsel heeft opgelopen (in beginsel letselcategorie 4 of hoger), dan wordt het geweld van de dader als disproportioneel aangemerkt. Het uitgangspunt is dan dat 50% van de uitkering wordt toegekend.
- Als het slachtoffer de confrontatie met de dader heeft opgezocht of heeft bijgedragen aan de escalatie van een situatie, zonder daarbij geweld te gebruiken, kan het Schadefonds de uitkering op een lager bedrag vaststellen. Het uitgangspunt is dan dat 75% van de uitkering wordt toegekend.
- Wanneer sprake is van uitgaansgeweld, waarbij het slachtoffer onder invloed was van alcohol/drugs en zich uitdagend en/of beledigend heeft gedragen, dan is het uitgangspunt dat 50% van de uitkering wordt toegekend als dit gedrag de aanleiding is geweest voor het geweld. De reden om in deze gevallen niet 75% maar 50% van de uitkering toe te kennen, is dat het in het algemeen bekend is dat de gemoederen tijdens het uitgaan makkelijk hoog op kunnen lopen en tot geweld kunnen leiden.
- Als een aanvrager zich bewust in het soft- of harddrugsmilieu begeeft (hieronder wordt ook verstaan het bewust verlenen van diensten en/of het verstrekken van goederen aan personen in dit milieu) en het geweldsmisdrijf hiervan

een gevolg is, wijst het Schadefonds een aanvraag volledig af. Hetzelfde geldt voor geweldsmisdrijven die verband houden met wapenhandel. Bij drugs- en wapenhandel wordt namelijk regelmatig geweld gebruikt om conflicten en onenigheden op te lossen, om iemands positie in het milieu te versterken of om geld, drugs en/of wapens afhandig te maken.

- Ook als het slachtoffer naar aanleiding van andersoortige (illegale) activiteiten (zoals het verkopen van nagemaakte merkartikelen, oplichtingspraktijken of deelname aan een illegaal pokertoernooi) slachtoffer wordt van geweld, kan sprake zijn van een eigen aandeel. Het Schadefonds beoordeelt dan het aandeel dat het slachtoffer in het gehele voorval heeft gehad. Op basis hiervan bepaalt het of de uitkering op een lager bedrag wordt vastgesteld of dat de aanvraag volledig wordt afgewezen.

C.2 Eigen aandeel bij minderjarigen

Het Schadefonds is van mening dat een jeugdige leeftijd een reden kan zijn om bepaalde gedragingen niet of in mindere mate aan iemand toe te rekenen. Hiermee sluit het Schadefonds aan bij de achtergrond van het jeugdstrafrecht. Voor beoordeling van het eigen aandeel van een minderjarig slachtoffer maakt het Schadefonds onderscheid tussen drie leeftijdscategorieën: 0 t/m 11 jaar, 12 t/m 15 jaar en 16 t/m 17 jaar.

- Bij eigen aandeel van minderjarigen van 0 t/m 11 jaar is het uitgangspunt dat geen korting op de uitkering wordt toegepast.
- Bij eigen aandeel van minderjarigen van 12 t/m 15 jaar is het uitgangspunt dat (afhankelijk van de mate van eigen aandeel) maximaal een korting van 50% op de uitkering wordt toegepast. De ernst van het feit (bijvoorbeeld drugshandel of moord), de persoonlijkheid van het slachtoffer en de omstandigheden van het geval kunnen soms echter aanleiding geven om toch een hogere korting (75%) toe te passen of een aanvraag volledig af te wijzen.
- Bij eigen aandeel van minderjarigen van 16 en 17 jaar is het uitgangspunt dat (afhankelijk van de mate van eigen aandeel) maximaal een korting van 75% op de uitkering wordt toegepast. De ernst van het feit (bijvoorbeeld drugshandel of moord), de persoonlijkheid van het slachtoffer en de omstandigheden van het geval kunnen soms echter aanleiding geven om een aanvraag toch volledig af te wijzen.

C.3 Eigen aandeel bij waarnemers

Het eigen aandeel van het eigenlijke slachtoffer speelt geen rol bij de beoordeling van de aanvraag van een waarnemer met psychische schade. Het eigen aandeel van de waarnemer in het voorval wordt beoordeeld zoals in hoofdstuk C.1 en C.2 is weergegeven.

C.4 Eigen aandeel bij nabestaanden

Als een nabestaande een aanvraag heeft ingediend, kijkt het Schadefonds zowel naar het eigen aandeel van het overleden slachtoffer in het geweldsmisdrijf of het dood door schuld delict als naar de eventuele betrokkenheid van de nabestaande. Op basis van het oordeel over het eigen aandeel en de betrokkenheid kan het Schadefonds de aanvraag alleen volledig afwijzen of toewijzen. Er wordt dus geen korting op de uitkering toegepast.

Wanneer de aanvraag van het slachtoffer, als deze nog in leven was geweest, volledig zou zijn afgewezen (het slachtoffer handelde bijvoorbeeld in harddrugs en is om die reden om het leven gebracht), wijst het Schadefonds de aanvraag van de nabestaande volledig af.

Wanneer het overleden slachtoffer, als deze nog in leven was geweest, alleen zou zijn gekort op zijn uitkering (hij heeft bijvoorbeeld tijdens het uitgaan iemand beledigd, waarna hij met messteken om het leven is gebracht), wijst het Schadefonds de aanvraag van de nabestaande in principe volledig toe.

Als de nabestaande zelf een eigen aandeel heeft gehad in het geweldsmisdrijf waarbij het slachtoffer is overleden, beoordeelt het Schadefonds per individueel geval of en in hoeverre hiermee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de uitkering.

C.5 Eigen aandeel bij naasten

Als een naaste een aanvraag heeft ingediend, kijkt het Schadefonds zowel naar het eigen aandeel van het slachtoffer in het geweldsmisdrijf als naar de eventuele betrokkenheid van de naaste. Op basis van het oordeel over het eigen aandeel en de betrokkenheid kan het Schadefonds de aanvraag alleen volledig afwijzen of toewijzen. Er wordt dus geen korting op de uitkering toegepast.

Wanneer het slachtoffer zelf een aanvraag heeft ingediend of zou hebben ingediend en deze is of zou volledig zijn afgewezen (het slachtoffer handelde bijvoorbeeld in harddrugs en heeft om die reden door een misdrijf letsel opgelopen), wijst het Schadefonds de aanvraag van de naaste volledig af.

Wanneer het slachtoffer zelf een aanvraag heeft of zou hebben ingediend en alleen zou zijn gekort op de uitkering (hij heeft bijvoorbeeld tijdens het uitgaan iemand beledigd, waarna hij met mes is gestoken en letsel heeft opgelopen), wijst het Schadefonds de aanvraag van de naaste in principe volledig toe.

Als de naaste zelf een eigen aandeel heeft gehad in het geweldsmisdrijf waarbij het slachtoffer letsel heeft opgelopen, beoordeelt het Schadefonds per individueel geval of en in hoeverre hiermee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de uitkering.

D. Schade op andere wijze vergoed

Het Schadefonds houdt bij het geven van een uitkering rekening met de schadevergoeding die het slachtoffer, de nabestaande of de naaste langs burgerrechtelijke weg kan verhalen of heeft verhaald en met overige vergoedingen van schade die als gevolg van het misdrijf aan het slachtoffer zijn of kunnen worden verstrekt (artikel 6 lid 1 van de Wet). Als alle materiële en immateriële schade van het slachtoffer, de nabestaande of de naaste al op andere wijze is vergoed, dan is een uitkering uit het Schadefonds niet mogelijk.

D.1 Schadevergoedingen waarmee het Schadefonds rekening houdt

De uitkeringen van het Schadefonds zijn ongedifferentieerde tegemoetkomingen voor immateriële schade en voor financiële schade, die een rechtstreeks gevolg zijn van letsel of overlijden door een geweldsmisdrijf. Onder financiële schade vallen in ieder geval: kosten voor herstel (van het letsel) en schade wegens verlies van arbeidsvermogen. Is een vergoeding voor deze twee schadeposten of voor immateriële schade al op andere wijze ontvangen, dan brengt het Schadefonds deze vergoeding in mindering op de uitkering. Ten aanzien van kosten van herstel gaat het Schadefonds uit van vergoedingen (bijvoorbeeld van de dader, een werkgever of verzekering) van de kosten die niet door de zorgverzekeraar zijn vergoed. Indien de zorgverzekeraar kosten van herstel (van het letsel) heeft vergoed, dan brengt het Schadefonds deze vergoeding dus niet in mindering op de uitkering.

Vergoedingen voor zaakschade en vergoedingen voor proceskosten brengt het Schadefonds niet in mindering op de uitkering. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor vergoedingen voor telefoon-, reis- en beveiligingskosten.

Als de (civiele) rechter een vordering wegens affectieschade heeft toegewezen aan de nabestaande of naaste (die moet worden betaald door de dader) of als de aansprakelijkheidsverzekering van de dader een vergoeding wegens affectieschade heeft uitgekeerd, dan blijft een uitkering uit het Schadefonds achterwege. De schadevergoeding van de dader of de verzekering is namelijk in beginsel in alle gevallen hoger dan de uitkering uit het Schadefonds.

Eventuele vergoedingen voor uitvaartkosten of derving van levensonderhoud verrekent het Schadefonds alleen met de uitkering als voor deze schadeposten een aparte uitkering wordt of is verstrekt.

Een toegewezen vordering door de civiele rechter wegens 'shockschade' wordt in mindering gebracht op de uitkering voor de waarnemer die psychisch letsel opliep door getuige te zijn.

D.2 Verrekenen en terugvorderen

Verrekenen tijdens de behandeling van de aanvraag

Wanneer tijdens de behandeling van een aanvraag duidelijk is dat bepaalde schade op andere wijze (deels) is vergoed (bijvoorbeeld door de dader, een werkgever als het geweldsmisdrijf tijdens de uitoefening van het werk plaatsvond, of een WA-verzekering), dan kan het Schadefonds deze vergoeding volledig of voor een deel in mindering brengen op de

uitkering (artikel 6 lid 3, eerste zin, van de Wet). Het Schadefonds noemt dit verrekenen.

Achteraf verrekenen via het CJIB

Wanneer de schade door de dader zal gaan worden vergoed nadat het Schadefonds een uitkering heeft verstrekt, kan het Schadefonds achteraf bepalen dat deze schadevergoeding met de uitkering wordt verrekend (artikel 6 lid 3, tweede zin, van de Wet). Dit gaat als volgt.

Als een dader door de strafrechter is veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding aan een slachtoffer, zal het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) deze schadevergoeding bij de dader incasseren. Het CJIB meldt periodiek aan het Schadefonds welke schadevergoedingen het in verband met geweldsmisdrijven incasseert.

Het Schadefonds onderzoekt dan of het CJIB schadevergoedingen zal incasseren voor slachtoffers die ook al een uitkering van het Schadefonds hebben ontvangen. Als een schadevergoeding en uitkering betrekking hebben op dezelfde schade van een slachtoffer, dan meldt het Schadefonds dit bij het CJIB.

Het CJIB maakt het overlappende deel van de te incasseren schadevergoeding vervolgens over aan het Schadefonds in plaats van aan het slachtoffer, omdat het slachtoffer voor de betreffende schade al een uitkering van het Schadefonds heeft ontvangen. Het slachtoffer ontvangt over deze verrekening een beslissing van het Schadefonds.

Terugvorderen bij het slachtoffer

Als een slachtoffer een schadevergoeding ontvangt (bijvoorbeeld van de dader, een werkgever of verzekering), en het slachtoffer heeft voor dezelfde schade eerder al een uitkering van het Schadefonds ontvangen, dan vordert het Schadefonds het dubbel ontvangen geld terug bij het slachtoffer. Hierover ontvangt het slachtoffer een beslissing, waarin staat welk bedrag aan het Schadefonds moet worden terugbetaald.

Verrekenen bij eigen aandeel

Als de uitkering van het Schadefonds is gekort wegens eigen aandeel van het slachtoffer, en het slachtoffer heeft een deel van zijn schade op een andere manier vergoed gekregen, dan wordt deze schadevergoeding ook verrekend met de uitkering. Voor de verrekening gaat het Schadefonds uit van de gekorte uitkering.

Niet terugvorderen of verrekenen

De in hoofdstuk D.1 genoemde schadevergoedingen brengt het Schadefonds in mindering op de uitkering, tenzij dit onredelijk is. Het Schadefonds vindt het in ieder geval onredelijk om een schadevergoeding van € 500 of lager die het slachtoffer heeft ontvangen nadat het Schadefonds een uitkering heeft toegekend, terug te vorderen. Indien achteraf wordt verrekend via het CJIB (zoals hierboven is uitgelegd) worden bedragen lager dan € 500 wel verrekend.

D.3 Verhaal op de dader

Gelet op artikel 6 van de Wet verwacht het Schadefonds van het slachtoffer dat het zijn schade zo veel mogelijk verhaalt op de dader (als deze bekend is). Dit kan het slachtoffer doen door zich te voegen in de strafzaak of door de schade langs civielrechtelijke weg te verhalen op de dader of diens verzekering. Het slachtoffer kan ook een schikking met de dader treffen. Als dit een schikking tegen finale kwijting is, verstrekt het Schadefonds in principe geen uitkering.

Om voor een uitkering van het Schadefonds in aanmerking te komen, is het echter niet vereist dat een slachtoffer (eerst) de dader aanspreekt. Een dader kan namelijk onbekend zijn gebleven of het slachtoffer kan een goede reden hebben om de dader niet aan te spreken.

D.4 Verhaal op de werkgever

Als een werknemer een geweldsmisdrijf overkomt tijdens de uitoefening van zijn beroep, behoort de werkgever soms voor de schade in te staan. Een voorbeeld hiervan is de politie. De politie heeft voor haar werknemers verschillende regelingen voor het vergoeden van schade, opgelopen tijdens diensttijd. In het Besluit algemene rechtspositie politie (Barp) is zo'n regeling opgenomen. Het Barp geldt voor misdrijven die na 22 december 2001 zijn gepleegd.

Het Schadefonds verwacht van het slachtoffer dat het eerst de werkgever aanspreekt voor de geleden schade. Toch vergoedt over het algemeen de werkgever niet altijd alle schade. Als dit het geval is, dan kan het slachtoffer een beroep op het Schadefonds doen.

De uitkering

E. Tegemoetkomend karakter

Als aan alle wettelijke vereisten is voldaan (zie hoofdstuk 1), komt een slachtoffer, een nabestaande of een naaste in aanmerking voor een uitkering. De uitkering wordt naar redelijkheid en billijkheid bepaald en is niet hoger dan het bedrag van de door het letsel of overlijden veroorzaakte schade. Dat staat in artikel 4 van de Wet. Om deze reden heeft de uitkering een tegemoetkomend karakter. Dit tegemoetkomende karakter komt ook naar voren in de Regeling maximumbedragen uitkeringen schadefonds geweldsmisdrijven. In artikel 1 van deze regeling is bepaald dat het Schadefonds is gebonden aan maximumbedragen.

De uitkering is een maatschappelijke uiting van solidariteit en een blijk van erkenning van het onrecht en leed dat een slachtoffer, nabestaande of naaste is overkomen namens de samenleving, gegeven vanuit de overheid. Zij wordt betaald uit belastinggeld en heeft – gelet op het tegemoetkomende karakter – niet tot doel alle schade te dekken. De uitkering is bedoeld om het geschade vertrouwen enigszins te herstellen en het slachtoffer, de nabestaande of de naaste (financieel) vooruit te helpen, zodat de blik weer op de toekomst kan worden gericht. De ontvanger is vrij in de besteding ervan.

Welke bedragen het Schadefonds aan elke groep uitkeert en op welke schade de tegemoetkoming ziet, wordt in dit hoofdstuk toegelicht.

E.1 De uitkering aan het slachtoffer met letsel

Aard van de uitkering

De uitkering die het Schadefonds verstrekt aan slachtoffers met ernstig fysiek en/of psychisch letsel is een tegemoetkoming voor het overkomen onrecht en leed (immateriële schade) en eventuele financiële schade die hierdoor is geleden, zoals kosten voor medische hulp en vermindering van inkomsten. Het Schadefonds keert ongedifferentieerd uit, dat wil zeggen niet apart voor immateriële schade en financiële schade.

Hoe wordt de uitkering bij letsel bepaald?

Het Schadefonds kan een uitkering verstrekken aan slachtoffers van geweldsmisdrijven, die daardoor ernstig fysiek of psychisch letsel hebben opgelopen. Bij het bepalen van de hoogte van de uitkering gebruikt het Schadefonds zes letselcategorieën, waaraan zes oplopende vaste bedragen zijn gekoppeld. Dit is hieronder schematisch weergegeven.

Letselcategorie	Uitkering
1	€ 1.000
2	€ 2.500
3	€ 5.000
4	€ 10.000
5	€ 20.000
6	€ 35.000

De hoogte van de uitkering hangt af van de ernst en gevolgen van het fysieke of psychische letsel en de omstandigheden waaronder het geweldsmisdrijf is gepleegd. Hierbij geldt: hoe ernstiger het letsel, de gevolgen en de omstandigheden zijn, hoe hoger de letselcategorie en de bijbehorende uitkering.

Aan de hand van de letsellijst (zie hoofdstuk 1.2.2) bepaalt het Schadefonds of het opgelopen letsel in één van de letselcategorieën past. Het Schadefonds kan ook zijn medisch adviseur vragen het letsel te beoordelen en een advies te geven in welke letselcategorie het past (zie hoofdstuk 1.2.4).

Als het opgelopen letsel in één van de letselcategorieën past, dan is het bedrag dat bij die letselcategorie hoort de uitkering die het slachtoffer krijgt.

De uitkering aan de waarnemer

De ernst van het psychisch letsel van de waarnemer moet objectief worden vastgesteld. Als het psychisch letsel ernstig is, dan bepaalt het Schadefonds welke letselcategorie hierbij past. Deze letselcategorie bepaalt dan de hoogte van de uitkering.

Een kind (jonger dan 12 jaar) dat huiselijk geweld stelselmatig heeft waargenomen krijgt een uitkering voor psychisch letsel, dat past in letselcategorie 2.

Bij een kind van 12 tot 18 jaar, dat huiselijk geweld stelselmatig heeft waargenomen, moet de ernst van het psychisch letsel objectief worden vastgesteld. Als het psychisch letsel ernstig is, dan bepaalt het Schadefonds welke letselcategorie hierbij past. Deze letselcategorie bepaalt dan de hoogte van de uitkering.

E.2 De uitkering aan de nabestaande

Hoe wordt de uitkering bij overlijden bepaald?

Het Schadefonds kan uitkeringen verstrekken aan nabestaanden van slachtoffers, die door een geweldsmisdrijf of dood door schuld delict zijn overleden. Wie het Schadefonds als nabestaanden aanmerkt staat in hoofdstuk 2.1.

De uitkering voor een nabestaande bestaat altijd uit een vast bedrag van € 5.000 (letselcategorie 3). Dit bedrag is een tegemoetkoming voor het leed van de nabestaande (immateriële schade) en de eventuele verdere financiële schade, die het gevolg kan zijn van het overlijden. Denk aan therapiekosten of vermindering van inkomsten. Het vaste bedrag beoogt echter geen tegemoetkoming te bieden in eventuele uitvaartkosten en derving van levensonderhoud. Het vaste bedrag dat wordt uitgekeerd is – net als bij slachtoffers – ongedifferentieerd. Dat wil zeggen dat niet vaststaat welk deel ervan ziet op immateriële en welk deel op financiële schade.

Het vaste bedrag kan worden aangevuld met twee aparte uitkeringen voor:

- uitvaartkosten
- derving van levensonderhoud

Uitvaartkosten

Als een slachtoffer door een geweldsmisdrijf of dood door schuld delict is overleden, kunnen de niet-vergoede uitvaartkosten voor uitkering in aanmerking komen. Wie kan aantonen dat hij de uitvaartkosten heeft gemaakt, kan een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming in deze kosten. Dit hoeft dus niet een nabestaande te zijn.

Uitvaartkosten zijn alle kosten die betrekking hebben op de begrafenis of crematie van het overleden slachtoffer. Daaronder vallen bijvoorbeeld alle kosten die de uitvaartonderneming in rekening brengt en eventueel nog afzonderlijke kosten voor bijvoorbeeld de bloemen of de koffietafel. Ook de kosten van de grafsteen of urn, de onderhoudskosten van een graf en grafrechten vallen eronder.

Reis- en verblijfkosten van maximaal twee familieleden van de overledene, die voor de begrafenis naar het buitenland gaan of vanuit het buitenland overkomen, kunnen ook in de uitkering betrokken worden. Dit geldt ook voor de extra kosten die worden gemaakt als de overledene in het buitenland begraven wordt. Hieronder vallen ook de kosten voor het overbrengen van de overledene naar het buitenland en de reis- en verblijfskosten van maximaal twee familieleden.

Het Schadefonds geeft alleen een uitkering voor uitvaartkosten die niet zijn vergoed door bijvoorbeeld de dader of een uitvaartverzekering.

Hoogte uitkering uitvaartkosten

Per overleden slachtoffer kan voor de uitvaartkosten een uitkering van maximaal € 7.500 worden verstrekt. Dit maximumbedrag geldt dus ook als de werkelijke kosten hoger waren.

Bewijs uitvaartkosten

De uitvaartkosten moeten worden onderbouwd. Dit kan bijvoorbeeld met nota's. Als een uitvaartverzekering bepaalde kosten heeft vergoed, moet deze vergoeding worden onderbouwd met een verzekeringsspecificatie. Eventuele vergoedingen door de dader moeten ook worden opgegeven.

Derving van levensonderhoud

Derving van levensonderhoud is de schade van nabestaanden door het wegvallen van het inkomen van het overleden slachtoffer. Een uitkering voor deze schadepost is een tegemoetkoming in deze schade, en moet de nabestaande enigszins helpen zijn levensstandaard (tijdelijk) voort te zetten.

Nabestaanden die in aanmerking kunnen komen voor een uitkering voor deze schadepost zijn:

- de achtergebleven (on)gehuwde partner van de overledene,
- de minderjarige afhankelijke kinderen (dit zijn kinderen waarvan de overledene in het onderhoud voorzag), en
- de meerderjarige kinderen (van 18 tot en met 20 jaar) die een voltijd studie volgen, waarin de overledene (gedeeltelijk) voorzag.

Het Schadefonds kan verschillende vaste bedragen uitkeren voor derving van levensonderhoud. De hoogte van het uit te keren bedrag hangt af van:

- het inkomen van de overledene,
- het inkomen van de achtergebleven (on)gehuwd partner,
- de verhouding van de nabestaande tot de overledene ((on)gehuwd partner of afhankelijk kind), en
- als de nabestaande een afhankelijk kind is: de leeftijd.

Hoogte uitkering derving van levensonderhoud

- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was, dan keert het Schadefonds € 25.000 uit aan de achtergebleven (on)gehuwd partner.
- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was, dan keert het Schadefonds € 25.000 uit aan ieder afhankelijk (stief)kind van 0 tot en met 4 jaar.
- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was, dan keert het Schadefonds € 15.000 uit aan alle afhankelijke (stief)kinderen van 5 tot en met 11 jaar.
- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was, dan keert het Schadefonds € 10.000 uit aan alle afhankelijke (stief)kinderen van 12 tot en met 17 jaar.
- Als de overledene en achtergebleven (on)gehuwd partner vergelijkbare inkomsten hadden, keert het Schadefonds in de hierboven genoemde situaties dezelfde bedragen uit.
- Wanneer de achtergebleven (on)gehuwd partner kostwinner was en de overledene had enige inkomsten, keert het Schadefonds in de hierboven genoemde situaties de helft uit van de genoemde bedragen uit.
- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was of vergelijkbare inkomsten had als de achtergebleven partner, en een meerderjarig kind (van 18 tot en met 20 jaar) een studie volgt (MBO, HBO of WO), keert het Schadefonds € 1.500 uit per studiejaar dat nog moet worden gevolgd.
- Het Schadefonds keert niet uit als de overledene een bijstandsuitkering ontving of geen inkomsten had.

Vergoedingen voor derving van levensonderhoud

Het Schadefonds geeft alleen een uitkering voor derving van levensonderhoud, als deze schade niet is vergoed. Als een vergoeding is ontvangen – bijvoorbeeld van de dader of een ongeval- of levensverzekering – dan gaat het Schadefonds na of deze in mindering moet worden gebracht op de uitkering.

Bewijs derving van levensonderhoud

Derving van levensonderhoud moet worden onderbouwd met bewijs (zoals loonstroken of jaaropgaven), waaruit het gemiddelde inkomen van het overleden slachtoffer en de achtergebleven partner blijkt. Ook moet de relatie en eventuele afhankelijkheid van de nabestaande tot de overledene worden aangetoond.

Als een meerderjarig achtergebleven kind een studie volgt (MBO, HBO, WO), moet dit worden aangetoond met een bewijs van inschrijving. Ook moet worden aangetoond dat de overledene hierin voorzag en hoeveel studiejaar nog gevolgd zullen worden.

Schematisch overzicht uitkering nabestaande

De uitkering voor een nabestaande kan uit drie delen bestaan. Dit is als volgt schematisch weergegeven.

Uitkering nabestaande	Bedoeld voor:
€ 5.000	Het leed van de nabestaanden door het overlijden van de naaste + eventuele overige financiële schade, zoals kosten voor therapie en vermindering van inkomsten. Derving van levensonderhoud en uitvaartkosten vallen niet in dit bedrag.
Max. 3 x € 1.500 / € 10.000 / € 15.000 / € 25.000	Derving van levensonderhoud
€ 7.500	Uitvaartkosten

Maximale uitkering voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud tezamen

Op grond van artikel 1 sub a van de Regeling maximumbedragen uitkeringen schadefonds geweldsmisdrijf mag een uitkering voor financiële schade niet hoger zijn dan € 25.000. Uitvaartkosten en derving van levensonderhoud zijn financiële schade. Als het Schadfonds aan een nabestaande een uitkering voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud verstrekt, kunnen deze samen dus niet meer dan € 25.000 bedragen.

E.3 De uitkering aan de naaste

Het Schadfonds kan uitkeringen verstrekken aan naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel, als gevolg van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Wie het Schadfonds als naasten aanmerkt staat in hoofdstuk 4.2 en 2.1.

De uitkering voor een naaste bestaat altijd uit een vast bedrag van € 5.000 (letselcategorie 3). Dit bedrag is een tegemoetkoming voor het leed van de naaste en de eventuele verdere financiële schade. Denk aan therapiekosten of vermindering van inkomsten. Het vaste bedrag dat wordt uitgekeerd is – net als bij slachtoffers – ongedifferentieerd. Dat wil zeggen dat niet vaststaat welk deel ervan ziet op immateriële en welk deel op financiële schade.

Financiële en immateriële schade bij ernstig en blijvend letsel

Naasten van slachtoffers die door een geweldsmisdrijf ernstig en blijvend letsel hebben, kunnen aanspraak maken op een uitkering voor immateriële en financiële schade. Immateriële schade van naasten is leed in verband met het opgelopen letsel van het slachtoffer. De uitkering is mogelijk als het letsel is veroorzaakt door een misdrijf dat is gepleegd op of na 1 januari 2019.

E.4 De uitkering bij samenloop

Algemeen

Wanneer een slachtoffer door een geweldsmisdrijf meerdere fysieke letsels heeft opgelopen, al dan niet in combinatie met (voorondersteld) psychisch letsel, wordt gesproken van samenloop. Hetzelfde geldt voor de gevallen, waarin een nabestaande ook anderszins zelf slachtoffer is, of wanneer meerdere naasten zijn overleden door een geweldsmisdrijf. Deze gevallen van samenloop worden hieronder verder uitgewerkt.

Slachtoffer met meerdere letsels

Het komt voor dat een slachtoffer door een geweldsmisdrijf meerdere fysieke letsels, al dan niet in combinatie met psychisch letsel, heeft opgelopen (door het misdrijf dat tegen het slachtoffer zelf is gepleegd of door het waarnemen van een tegen een naaste gepleegd misdrijf). In dat geval is voor het Schadfonds het meest ernstige letsel leidend bij het bepalen van de hoogte van de uitkering. Dat wil zeggen dat de hoogte van de uitkering wordt bepaald op basis van de letselcategorie die past bij het meest ernstige letsel. Bij meerdere letsels worden letselcategorieën dus niet opgeteld. Bij minstens 3 verschillende fysieke letsels die in dezelfde letselcategorie vallen, wordt de categorie wel met één verhoogd.

Nabestaande van geweldsslachtoffer met ernstig letsel

Heeft een nabestaande bij een geweldsmisdrijf waardoor een naaste is overleden, zelf ook ernstig fysiek of psychisch letsel (al dan niet door waarneming) opgelopen, dan kan hij als nabestaande en als slachtoffer een aanvraag indienen. Voor het opgelopen letsel verstrekt het Schadefonds dan een aparte uitkering van maximaal € 35.000. Daarnaast kan het Schadefonds een nabestaandenuitkering verstrekken, die bestaat uit het vaste bedrag van € 5.000 en een eventuele aanvulling voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud.

Naaste met ernstig letsel

Heeft een naaste bij een geweldsmisdrijf waardoor het slachtoffer ernstig en blijvend letsel heeft opgelopen, zelf ook ernstig fysiek of psychisch letsel (al dan niet door waarneming) opgelopen, dan kan hij als naaste en als slachtoffer een aanvraag indienen. Voor het opgelopen letsel verstrekt het Schadefonds dan een aparte uitkering van maximaal € 35.000. Daarnaast kan het Schadefonds een naastenuitkering verstrekken, die bestaat uit het vaste bedrag van € 5.000.

Meerdere overledenen door één geweldsmisdrijf of dood door schuld delict

Heeft een nabestaande twee of meer naasten verloren door één geweldsmisdrijf of dood door schuld delict, dan keert het Schadefonds een vast bedrag van € 10.000 (letselcategorie 4) uit als tegemoetkoming voor het leed en eventuele overige financiële schade, zoals therapiekosten en vermindering van inkomsten. Daarnaast kunnen maximaal twee uitkeringen voor derving van levensonderhoud worden verstrekt. Voor elke overledene kan een aparte uitkering voor de uitvaartkosten worden verstrekt.

Meerdere slachtoffers met ernstig en blijvend letsel door één geweldsmisdrijf

Hebben twee of meer mensen door één geweldsmisdrijf ernstig en blijvend letsel opgelopen, dan keert het Schadefonds aan iedere naaste van de slachtoffers een vast bedrag van € 10.000 (letselcategorie 4) uit als tegemoetkoming voor het leed en eventuele overige financiële schade, zoals therapiekosten en vermindering van inkomsten.

E.5 Beperken schade

Net als in het civiele recht geldt bij het Schadefonds de schadebeperkingsplicht. Dit betekent dat het slachtoffer de verplichting heeft om de omvang van de schade, die door het geweldsmisdrijf is veroorzaakt, zoveel als redelijk is te beperken. Schade die ontstaat doordat het slachtoffer zich na het geweldsmisdrijf onvoldoende heeft ingespannen om de schade te beperken kan mede aan het slachtoffer worden toegerekend en wordt daarom buiten beschouwing gelaten bij een eventuele uitkering. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als een slachtoffer na het geweldsmisdrijf geen noodzakelijke behandeling ondergaat om zijn letsel te beperken.

E.6 Toekomstige schade

Als een slachtoffer of nabestaande schade lijdt nadat een uitkering is verstrekt, kan in bepaalde gevallen om een aanvullende uitkering worden gevraagd. Zie hiervoor hoofdstuk F.

E.7 Rechtsbijstandskosten

Gelet op de aard van de uitkering, de eenvoud van de aanvraagprocedure en het feit dat kosteloze hulp van Slachtofferhulp Nederland hierbij mogelijk is, komt het Schadefonds niet apart tegemoet in eventuele rechtsbijstandskosten, die een slachtoffer of nabestaande maakt voor het indienen van een aanvraag.

De rechtsbijstandskosten, die een slachtoffer of nabestaande in verband met de behandeling van een bezwaar (tegen een beslissing op diens aanvraag) redelijkerwijs heeft moeten maken, worden door het Schadefonds uitsluitend vergoed op verzoek van het slachtoffer of de nabestaande, voor zover de bestreden beslissing wordt herroepen door een aan het Schadefonds te wijten onrechtmatigheid. Dit volgt uit artikel 7:15 Algemene wet bestuursrecht.

E.8 Wettelijke rente

Het Schadefonds keert in principe geen wettelijke rente uit, omdat op voorhand geen recht bestaat op een uitkering uit het Schadefonds. Het recht op een uitkering ontstaat pas na een toewijzende beslissing van het Schadefonds. Vanaf dat

moment kan vergoeding van de wettelijke rente aan de orde komen, mits daartoe aanleiding bestaat (bijvoorbeeld als de betaling van de uitkering verwijtbaar veel te lang op zich laat wachten). Het slachtoffer moet dan uitdrukkelijk om de wettelijke rente verzoeken.

E.9 Recht erfgenamen op uitkering

Als een slachtoffer of nabestaande overlijdt nadat zijn aanvraag bij het Schadefonds is ingediend, is de aanspraak op de eventuele uitkering vatbaar voor overgang onder algemene titel. De erfgenamen moeten hiervoor de akte van erfrecht overleggen.

Overige procedures

F. Aanvullende aanvraag

F.1 Aanvullende aanvraag slachtoffer

Een slachtoffer kan een aanvullende aanvraag indienen als het letsel na ontvangst van een (gedeeltelijk) toewijzende beslissing substantieel ernstiger blijkt dan waarmee rekening is gehouden in de beslissing op de primaire aanvraag.

Voor de onderbouwing van een aanvullende aanvraag moet het slachtoffer nieuwe medische informatie verstrekken, waaruit blijkt dat het letsel ernstiger is dan waarmee rekening was gehouden in de beslissing op de primaire aanvraag. Indien nodig legt het Schadefonds deze medische informatie voor aan zijn medisch adviseur met de vraag of het aanleiding geeft tot indeling in een hogere letselcategorie dan in de eerdere beslissing was bepaald.

F.2 Aanvullende aanvraag nabestaande

Een nabestaande kan alleen een aanvullende aanvraag indienen voor uitvaartkosten en voor derving van levensonderhoud. Het vragen om een aanvulling op het vaste uitkeringsbedrag voor nabestaanden is niet mogelijk, omdat dit een vast bedrag is. Een naaste kan geen aanvullende aanvraag indienen, omdat deze alleen een vaste uitkering van € 5.000 kan krijgen.

F.3 Vorm aanvullende aanvraag

Een aanvullende aanvraag kan zonder aanvraagformulier worden ingediend.

F.4 Indieningstermijn aanvullende aanvraag

Voor het indienen van een aanvullende aanvraag geldt een indieningstermijn van tien jaar. Deze termijn begint te lopen na de dag van het ontstaan van de schade, waarvoor de aanvullende aanvraag wordt ingediend. Een overschrijding van deze termijn is in principe niet verschoonbaar.

G. Bezwaar en beroep

Als een slachtoffer, de nabestaande of de naaste het niet eens is met de beslissing op de aanvraag, kan binnen zes weken na de toezending van de beslissing schriftelijk (niet per e-mail) een bezwaarschrift worden ingediend. De bezwaarmaker moet in het bezwaarschrift duidelijk opschrijven waarom en op welke punten hij het niet eens is met de beslissing. De bezwaarmaker zal dan worden uitgenodigd om zijn bezwaar tijdens een hoorzitting mondeling toe te lichten, tenzij sprake is van één van de in artikel 7:3 Algemene wet bestuursrecht genoemde situaties.

Bij deze hoorzitting is een lid van de Commissie van het Schadefonds en een medewerker van het Schadefonds aanwezig. De medewerker van het Schadefonds stelt in overleg met het commissielid een advies op aan de Commissie hoe op het bezwaar moet worden beslist. De Commissie neemt hierna een beslissing op het bezwaarschrift. De Commissie kan het bezwaarschrift gegrond, ongegrond of niet-ontvankelijk verklaren. Het slachtoffer krijgt hiervan altijd schriftelijk bericht. Als een slachtoffer het niet eens is met de beslissing op het bezwaarschrift, kan hij hiertegen beroep instellen bij de bestuursrechter. Hoe het slachtoffer dit kan doen, staat in de beslissing op het bezwaarschrift.

H. Herziening

Het is mogelijk om het Schadefonds te vragen om een eerder genomen beslissing te herzien. Als het herzieningsverzoek wordt gedaan na een (gedeeltelijk) afwijzende beslissing, moeten op grond van artikel 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht nieuwe feiten of veranderde omstandigheden worden aangevoerd, die bij de afwijzende beslissing niet bekend waren bij het slachtoffer en ook niet eerder bekend konden zijn.

Wijziging van beleid door het Schadefonds is op zichzelf geen grond voor herziening van een beslissing. De wijziging van de Wet per 1 juli 2016 ten aanzien van de uitbreiding van de doelgroep met nabestaanden van slachtoffers van dood door schulddelicten is echter een relevante wijziging van het recht, zoals bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht. Indien een dergelijke aanvraag eerder werd afgewezen omdat geen sprake was van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, kan door deze wijziging van het recht nu een verzoek om herziening worden ingediend. Dit verzoek wordt inhoudelijk behandeld met inachtneming van het nieuwe artikel 3 van de Wet.

Een herzieningsverzoek kan zonder aanvraagformulier worden gedaan.

H.1 Indieningstermijn herzieningsverzoek

Er geldt geen indieningstermijn voor een herzieningsverzoek. Wel verwacht het Schadefonds dat een herzieningsverzoek zo snel mogelijk wordt ingediend, nadat het slachtoffer weet van de nieuwe feiten en/of veranderde omstandigheden. Zie verder hoofdstuk H voor meer informatie over het herzieningsverzoek.

I. Internationale aanvragen

Iedereen die in Nederland zijn gewone verblijfplaats heeft en na 1 januari 2006 in een lidstaat van de Europese Unie slachtoffer is geworden van een opzettelijk geweldsmisdrijf, kan een verzoek om een uitkering door de desbetreffende lidstaat indienen via het Nederlandse Schadefonds Geweldsmisdrijven. Het Schadefonds wikkelt de aanvraag administratief af en stuurt het verzoek door aan de bevoegde instantie van de desbetreffende lidstaat. Het Schadefonds heeft geen invloed op de beslissing over een uitkering. Ieder land hanteert namelijk zijn eigen nationale regels en procedures.

Landen met een schadefonds

EU-landen zijn verplicht een vergelijkbare instantie te hebben. De volgende EU-landen hebben een dergelijke instantie: België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjecho, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.

J. Klachtenregeling

Als een slachtoffer niet tevreden is over de manier waarop het is behandeld door het Schadefonds, kan het hierover een klacht indienen. Een klacht kan zowel schriftelijk, per e-mail als mondeling worden ingediend.

Nadat de klacht is gehoord of ontvangen, neemt het Schadefonds altijd telefonisch contact op met het slachtoffer. In een (telefoon)gesprek kan het wederzijds begrip namelijk worden vergroot en de klacht mogelijk al worden afgehandeld. Als het slachtoffer tevreden is met de reactie van het Schadefonds, volgt er geen brief meer.

Het kan ook zijn dat een slachtoffer een uitnodiging krijgt om de klacht persoonlijk te komen toelichten. Als de klacht gaat over een medewerker van het Schadefonds, dan krijgt die medewerker ook de gelegenheid om zijn of haar kant van het verhaal te vertellen.

Het Schadefonds komt binnen zes weken na de ingediende klacht met een schriftelijke reactie.

K. Nationale ombudsman

Als het slachtoffer na de behandeling van zijn klacht nog steeds niet tevreden is over het Schadefonds, kan hij/zij zich wenden tot de Nationale Ombudsman in Den Haag.

Overig

L. Indienen aanvraag door een minderjarige

Als het slachtoffer minderjarig is, moet in beginsel de aanvraag door de wettelijke vertegenwoordiger worden ingediend en ondertekend. In bijzondere situaties is een uitzondering hierop mogelijk. Het minderjarige slachtoffer of een direct betrokkene moet dan toelichten waarom het minderjarige slachtoffer de aanvraag zonder tussenkomst van de wettelijke vertegenwoordiger wil indienen. Dit wordt van geval tot geval beoordeeld.

M. Betaling

M.1 Spaarrekening voor minderjarigen

Minderjarig slachtoffer

Bij minderjarige slachtoffers die 16 jaar of jonger zijn op het moment dat de uitkering betaalbaar wordt gesteld, wordt 80% van de uitkering gestort op een spaarrekening voor minderjarigen, namelijk op een rentecertificaat met BEM-clausule (Belegging Effecten en andere gelden Minderjarigen). Zodra het slachtoffer meerderjarig is, kan hij over dit bedrag beschikken. Op deze manier wordt zo veel mogelijk invulling gegeven aan het uitgangspunt dat de uitkering aan het slachtoffer zelf toekomt.

De overige 20% van de uitkering maakt het Schadefonds over op het door de wettelijk vertegenwoordiger opgegeven IBAN. Dit deel van de uitkering kan zo eventueel direct worden besteed ten behoeve van het slachtoffer (bijvoorbeeld voor eventuele financiële schade).

Minderjarige nabestaande

Ook bij minderjarige nabestaanden die 16 jaar of jonger zijn op het moment dat de uitkering betaalbaar gesteld wordt, wordt 80% van het vaste uitkeringsbedrag voor nabestaanden gestort op een spaarrekening voor minderjarigen. De overige 20% van de uitkering maakt het Schadefonds over op het door de wettelijk vertegenwoordiger opgegeven IBAN. Eventuele uitkeringen voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud worden altijd volledig gestort op het door de wettelijk vertegenwoordiger opgegeven IBAN.

Rente

Tijdens de looptijd van het rentecertificaat mogen de ouders over de rente beschikken. De rente kan echter ook worden gespaard voor het minderjarige slachtoffer of de nabestaande. De ouders en het minderjarige slachtoffer kunnen tijdens de looptijd in principe niet aan het geld komen. Bij de kantonrechter kunnen de ouders echter wel vragen om (een extra deel van) het geld vrij te laten vallen. Hiervoor moeten ze aantonen dat het geld wordt aangewend voor het welzijn van het minderjarige slachtoffer.

M.2 Voorschot

Het Schadefonds kan door middel van een voorlopige uitkering een voorschot op de uitkering doen (artikel 13 lid 1 van de Wet). Voorwaarde is wel dat de aanvraag aan wettelijke vereisten voldoet (dat wil zeggen dat het zeker is dat een uitkering zal worden verstrekt) en het Schadefonds niet op korte termijn een definitieve beslissing kan nemen. Als het Schadefonds eerst nader onderzoek wil doen, omdat bijvoorbeeld nog niet vaststaat of er uiteindelijk een uitkering zal worden verstrekt, is een voorschot niet mogelijk.

Een verzoek om een voorschot wordt alleen in behandeling genomen als het slachtoffer hier schriftelijk om vraagt en motiveert waarom een voorschot op de uitkering voor hem noodzakelijk en van spoedeisend belang is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als het slachtoffer over onvoldoende financiële middelen beschikt om een behandeling voor zijn letsel te ondergaan. Het enkele feit dat het slachtoffer in een benarde financiële situatie verkeert, is geen reden voor toekenning van een voorschot.

Voorschot slachtoffer

Een voorschot kan aan een slachtoffer worden verstrekt als duidelijk is dat iemand zonder eigen aandeel door een opzettelijk geweldsmisdrijf ernstig letsel heeft opgelopen, maar de precieze ernst van het letsel nog moet worden onderzocht. Als dit onderzoek redelijkerwijs niet kan worden afgewacht, kan een voorschot worden verstrekt. In dat geval keert het Schadefonds een bedrag uit dat overeenkomt met letselcategorie 1. Van dit bedrag kan in de gegeven situatie

namelijk met zekerheid worden gezegd dat het niet meer bedraagt dan wat uiteindelijk zal worden uitgekeerd (er wordt sowieso een uitkering verstrekt, en deze kan niet lager zijn dan het bedrag horende bij letselcategorie 1). Afhankelijk van de omstandigheden van het geval – bijvoorbeeld als vaststaat dat de vast te stellen letselcategorie in ieder geval niet lager zal zijn dan 4 – kan een hoger voorschot worden uitgekeerd. Een voorschot wijkt in ieder geval niet af van de vaste bedragen die het Schadefonds aan slachtoffers kan uitkeren.

Voorschot nabestaande

Bij nabestaanden staat – zodra duidelijk is dat een aanvraag aan alle wettelijke criteria voldoet – het vaste uitkeringsbedrag direct vast. Als een nabestaande verder geen schade door uitvaartkosten en derving van levensonderhoud heeft opgegeven, kan dit vaste bedrag direct worden uitgekeerd. Het verstrekken van een voorschot is dan niet nodig.

Als een nabestaande wel schade door uitvaartkosten of derving van levensonderhoud heeft opgegeven, kan het voorkomen dat het onderzoek naar deze schade enige tijd in beslag neemt. Als dit onderzoek redelijkerwijs niet kan worden afgewacht, kan het vaste uitkeringsbedrag als voorschot worden uitgekeerd.

Voorschot naaste

Bij naasten staat – zodra duidelijk is dat een aanvraag aan alle wettelijke criteria voldoet – het vaste uitkeringsbedrag direct vast. Dit vaste bedrag wordt daarom direct uitgekeerd. Het verstrekken van een voorschot is dan niet nodig.

Voorschot minderjarige

Een voorschot voor een minderjarig slachtoffer (tot en met 16 jaar) bedraagt 20% van het voorschot, dat aan een volwassen slachtoffer zou zijn uitgekeerd. De reden hiervoor is dat 80% van de uitkering voor een minderjarige altijd op een spaarrekening wordt gestort. Om die reden bedraagt een voorschot voor een minderjarige nabestaande (tot en met 16 jaar) eveneens 20% van het vaste uitkeringsbedrag, dat aan een volwassen nabestaande zou zijn uitgekeerd.

N. Bewind

Als een slachtoffer (of nabestaande) zijn financiële zaken niet zelf kan regelen, kan hiervoor een bewindvoerder worden toegewezen. De bewindvoerder neemt dan beslissingen over het geld en de goederen van het slachtoffer. Het slachtoffer mag wel zelf een aanvraag indienen bij het Schadefonds. De bewindvoerder bepaalt echter naar welk IBAN de toegekende tegemoetkoming moet worden overgemaakt.

Bij elke aanvraag gaat het Schadefonds daarom na of sprake is van een bewindsituatie. Hiervoor worden het centraal insolventieregister en het centraal curatele- en bewindregister geraadpleegd. Als er sprake is van een bewindsituatie, neemt het Schadefonds eerst contact op met het slachtoffer, de nabestaande of de naaste. Deze wordt verzocht de bewindvoerder van de aanvraag op de hoogte te brengen. Voordat het Schadefonds de tegemoetkoming uitbetaalt, moet de bewindvoerder een kopie van de beschikking van de bewindvoering overleggen en het IBAN opgeven, waarop een eventuele uitkering kan worden gestort.

Als een aanvraag wordt gedaan namens een minderjarige wiens ouders onder bewind staan, geldt bovenstaande regeling ook. Het enige verschil is dat 80% van de eventuele uitkering op een beleggingsrekening wordt gestort (zie hoofdstuk M.1). De overige 20% van de uitkering wordt gestort op het door de bewindvoerder opgegeven IBAN.

O. Curatele

Curatele is voor mensen die hun financiële en persoonlijke zaken niet zelf kunnen regelen. Een curator neemt beslissingen over geld, verzorging, verpleging, behandeling of begeleiding van de betrokkene. Iemand die onder curatele staat, is handelingsonbekwaam. Dit betekent dat hij zonder toestemming van de curator geen rechtshandelingen kan verrichten die niet kunnen worden teruggedraaid. Iemand die onder curatele staat kan dus ook niet zelfstandig een aanvraag indienen bij het Schadefonds. Dit moet de curator doen. Hierbij moet een kopie van de ondercuratelestelling worden overgelegd.

P. Uitkering en belasting

In principe is de uitkering uit het Schadefonds belastingvrij, omdat deze niet valt onder de in de Wet inkomstenbelasting genoemde “bronnen van inkomsten”.

Q. Uitkering en bijstand

Voor slachtoffers met een bijstandsuitkering ontstaan soms problemen als zij, in verband met de inlichtingenplicht (artikel 17 lid 1 Participatiewet), bij hun gemeente melding maken van de uitkering van het Schadefonds. Daarnaast kunnen problemen ontstaan als slachtoffers een bijstandsaanvraag indienen op een tijdstip nadat door het Schadefonds een uitkering is verstrekt.

Omdat het in de Participatiewet een basisbeginsel is dat bij de bepaling van de hoogte en het recht op een bijstandsuitkering rekening moet worden gehouden met de 'financiële middelen' van het slachtoffer, is het mogelijk dat de gemeente besluit dat de uitkering uit het Schadefonds verrekend moet worden met de bijstandsuitkering.

Het Schadefonds vindt echter dat een uitkering uit het Schadefonds niet mag worden verrekend met de bijstandsuitkering. De uitkering uit het Schadefonds is namelijk een tegemoetkoming in geleden schade. Voor zover de uitkering betrekking heeft op financiële schade komt de bijstandsgerechtigde nooit in een betere financiële positie dan voor het geweldsmisdrijf. Het gaat hooguit om herstel van de oude (financiële) toestand.

Voor zover de uitkering betrekking heeft op immateriële schade zou deze niet als voor de bijstandsuitkering in aanmerking te nemen 'financiële middelen' (artikel 31 lid 1 Participatiewet) beschouwd dienen te worden. Het wel in aanmerking nemen daarvan zou namelijk betekenen dat een bijstandsgerechtigde geen compensatie voor toegebracht leed kan ontvangen.

Gemeenten hebben echter de bevoegdheid om toch te verrekenen. Uit ervaring is gebleken dat gemeenten hier verschillend mee omgaan. Om te vermijden dat een boete wordt opgelegd wegens het niet voldoen aan de inlichtingenplicht, is het raadzaam ontvangen uitkeringen van het Schadefonds in alle gevallen direct te melden bij de gemeente.

In een Verzamelbrief van 29 december 2016 aan de gemeenten heeft de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid toegelicht dat de Participatiewet de gemeente expliciet de mogelijkheid biedt om per individueel geval te beoordelen of en zo ja, in welke mate de tegemoetkoming wordt meegenomen in de middelentoets van de bijstand. Het betreft bij uitstek dus een zaak van individueel maatwerk.

R. Inzage en afgifte dossier

Op grond van artikel 15 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en artikel 7:4 lid 4 Algemene wet bestuursrecht heeft iedereen recht op inzage in en afgifte van zijn dossier. Dit kan anders zijn voor strafrechtelijke informatie die het dossier bevat. Een verzoek om inzage in of afgifte van het dossier moet schriftelijk worden ingediend. Het Schadefonds neemt hierop binnen vier weken een beslissing.

S. Overgangsbeleid

S.1 Overgangsbeleid All-in beleid

Sinds 15 oktober 2014 keert het Schadefonds ongedifferentieerde tegemoetkomingen (all-in bedragen) uit. Dit betekent dat het sinds deze datum voor slachtoffers niet meer mogelijk is om aparte uitkeringen aan te vragen voor financiële schade. Nabestaanden kunnen sinds 15 oktober 2014 alleen voor derving van levensonderhoud en uitvaartkosten nog een extra uitkering aanvragen. Dit is een ingrijpende beleidswijziging, waarmee zo veel mogelijk rekening is gehouden bij het overgangsbeleid in dit hoofdstuk.

Overgangsbeleid primaire aanvragen

Een primaire aanvraag wordt behandeld op basis van het beleid, dat gold ten tijde van het indienen van die primaire aanvraag. Is een primaire aanvraag voor 15 oktober 2014 ingediend, dan kan echter ook worden verzocht om toepassing van het in deze beleidsbundel geformuleerde beleid.

Overgangsbeleid aanvullende aanvragen

Een aanvullende aanvraag wordt behandeld op basis van het beleid dat geldt ten tijde van het indienen van deze aanvullende aanvraag.

Hierop geldt een uitzondering. Als de aanvullende aanvraag volgt op een primaire aanvraag die is ingediend vóór 15

oktober 2014, dan geldt het beleid van de beleidsbundel van 18 maart 2014. Dit is het laatst geldende beleid voordat het Schadefonds ging werken met all-in uitkeringsbedragen. Een aanvullende uitkering is in die gevallen alleen nog mogelijk voor immateriële schade, omdat eerder al een schadebepaling plaatsvond en daarom de all-in uitkeringsbedragen niet van toepassing zijn.

Een aanvullende aanvraag voor materiële schade is niet meer mogelijk. Ook niet als de aanvullende aanvraag volgt op een primaire aanvraag waarop beleid van voor 15 oktober 2014 is toegepast.

Overgangsbeleid bezwaarzaken

Een bezwaarschrift wordt behandeld op basis van het beleid, dat op dat moment geldt.

Wordt echter met succes bezwaar gemaakt tegen een gedeeltelijk toewijzende beslissing (bijvoorbeeld tegen de afwijzing van een schadepost, de hoogte van de uitkering voor immateriële schade of een korting op eigen aandeel), die is genomen op basis van beleid van voor 15 oktober 2014, dan wordt het toen geldende beleid (en de toen geldende letsellijst) toegepast bij het bepalen van de uitkering. De gedachte hierachter is dat in de eerdere beslissing de vaststelling van de hoogte van de uitkering op basis van het oude beleid heeft plaatsgevonden. Bij een succesvol bezwaar tegen een onderdeel van deze beslissing wordt dan niet de volledige beslissing opnieuw genomen op basis van het in deze beleidsbundel geformuleerde beleid. Hetzelfde geldt voor succesvol bezwaar tegen beslissingen op aanvullende aanvragen, die op basis van beleid van voor 15 oktober 2014 zijn afgehandeld.

Overgangsbeleid herzieningsverzoeken

Bij de behandeling van een herzieningsverzoek is het beleid bepalend, dat gold ten tijde van de beslissing op de aanvraag, waarop het herzieningsverzoek betrekking heeft.

Wordt echter met succes een herzieningsverzoek ingediend voor een primaire aanvraag, die onder het beleid van voor 15 oktober 2014 volledig is afgewezen, dan wordt voor het vaststellen van de uitkering het in deze beleidsbundel geformuleerde beleid toegepast. Dit is mogelijk omdat niet eerder is toegekomen aan de beoordeling van de schade en het vaststellen van de hoogte van de uitkering.

S.2 Overgangsbeleid wetwijziging 1 juli 2016

Per 1 juli 2016 is de gewijzigde Wet schadefonds geweldsmisdrijven in werking getreden. Vanaf dat moment geldt een indieningstermijn van 10 jaar. Het algemene overgangsrecht is van toepassing. Dit betekent dat de wetwijziging geldt voor alle nog lopende aanvragen en alle nieuwe aanvragen, ongeacht de misdrijfdatum. Voor aanvragen die voor 1 juli 2016 zijn ingediend en waarop nog geen beslissing is genomen, geldt dus ook de indieningstermijn van 10 jaar.

Dit overgangsbeleid geldt ook ten aanzien van de uitbreiding van de doelgroep met nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld delicten. Het algemene overgangsrecht is van toepassing. Dit betekent dat de gewijzigde Wet en het beleid geldt voor alle nog lopende aanvragen en alle nieuwe aanvragen, ongeacht de misdrijfdatum. Hierbij geldt wel de indieningstermijn van 10 jaar. Bovendien is het niet mogelijk om een aanvraag in te dienen voor een dood door schuld delict dat voor 1 januari 1973 is gepleegd. Dit staat in artikel 23 lid 2 van de Wet.

S.3 Overgangsbeleid wetwijziging 1 januari 2019

Per 1 januari 2019 is opnieuw een gewijzigde Wet schadefonds geweldsmisdrijven in werking getreden. Het overgangsrecht bepaalt dat de verruiming van de doelgroep met naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel als gevolg van een geweldsmisdrijf van toepassing is, ten aanzien van misdrijven die zijn gepleegd op of na 1 januari 2019.